

Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij

"Zevenwouden" U.A.

Jaarstukken 2015

Inhoud

Jaarverslag	3
Bestuursorganen	3
Bedrijfsstructuur Zevenwouden & Noorderlinge.....	4
Verslag van de Raad van Commissarissen.....	6
Verslag van de directie	8
Jaarrekening	18
Geconsolideerde balans per 31 december (na bestemming resultaat).....	18
Geconsolideerde winst-en-verliesrekening.....	20
Geconsolideerd kasstroomoverzicht (in duizenden euro's).....	22
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat.....	23
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	24
Enkelvoudige balans per 31 december (na bestemming resultaat)	42
Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	44
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	46
Overige gegevens	58
Statutaire regeling betreffende de bestemming van de winst	58
Resultaatbestemming	58
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	59

Jaarverslag

Bestuursorganen

Algemene Vergadering van Afgevaardigden

E.J. Boiten
G. Doornhof
M.C.W. van Hall-Disch (*tot 26-05-2015*)
S.S. Hellinga
H.A. Hofmeester
A.B. de Jong
G.L.G. Schweigmann
R. K. Sepp (*tot 26-05-2015*)
A.N.J. Slot
W.R. Tigchelaar
J. van der Zee
P. van der Zee

Raad van Commissarissen

C.B. Mulder, voorzitter
S. Faber (*vanaf 26-05-2015*)
W.O. Sierksma

Auditcommissie

W.O. Sierksma, voorzitter
S. Faber (*vanaf 26-05-2015*)

Directie

S. Hijlkema, voorzitter (*tot 01-12-2015*)
B.P. Posthumus

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Bedrijfsstructuur Zevenwouden & Noorderlinge

De Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij "Zevenwouden" U.A. (verder: Zevenwouden), is een onderlinge waarborgmaatschappij met uitgesloten aansprakelijkheid.

Onderling verzekeren vormt de basis van ons bestaan. Onderling staat voor samenwerken, partnerschap en de verbinding maken met de samenleving. Wij willen succesvol zijn in een veranderende markt en daarom zullen wij het samen moeten doen.

Noorderlinge: Ander licht op de zaak

Noorderlinge is het platform waarmee Zevenwouden het Intermediair bedient.

De naam Noorderlinge verwijst naar onze oorsprong als onderlinge en staat synoniem voor alle eigenschappen die het noorden kenmerken. Om te onderstrepen dat Noorderlinge een geheel eigen aanpak kent, hebben we gekozen voor een eigenwijze pay-off:
'Noorderlinge. Ander licht op de zaak'

Zevenwouden kiest met de 'Noorderlinge'-propositie nadrukkelijk voor intensivering van samenwerking met het intermediair. Samenwerking, partnerschap en persoonlijk zaken doen zijn belangrijke waarden. Door de combinatie van een volmachtbedrijf en 'eigen risicodragerschap' kunnen we een full service concept aanbieden aan ons intermediair. Dit doen we onder de merknaam 'Noorderlinge'.

Zevenwouden als verzekeraar en risicodragers

Statuten

- De naam van de Maatschappij is Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij "Zevenwouden" U.A.
- De Maatschappij heeft haar zetel in Heerenveen.
- Het werkgebied van de Maatschappij strekt zich uit tot geheel Nederland.
- De (oud-) leden van de Maatschappij zijn niet aansprakelijk voor schulden van de Maatschappij en zijn niet verplicht om in enig ten tijde van de ontbinding van de Maatschappij blijvend tekort bij te dragen.

Raad van Afgevaardigden (RvA)

De maatschappij kent een Algemene Vergadering van Afgevaardigden die bestaat uit minimaal zeven (7) en maximaal vijftien (15) Afgevaardigden, die uit en door de leden worden gekozen. De Raad van Afgevaardigden wordt jaarlijks bijeengeroepen voor één juli ter vaststelling van de jaarrekening van de Maatschappij.

Raad van Commissarissen (RvC)

De Maatschappij kent een Raad van Commissarissen bestaande uit tenminste drie (3) en maximaal vijf (5) leden. De Raad van Commissarissen houdt toezicht op (het beleid van) de Directie en op de algemene gang van zaken in de Maatschappij en de daarmee verbonden onderneming en richt zich bij de vervulling van zijn taak naar het belang van de Maatschappij en de daarmee verbonden onderneming. De Raad van Commissarissen staat de Directie met raad ter zijde.

Audit Commissie (AC)

Heeft als belangrijkste taak de toezichthoudende rol van de RvC ter zake financiële aangelegenheden te vervullen en om de financiële verantwoording meer diepgang te geven.

Directie

De Directie bestaat uit tenminste twee leden. De Directie is belast met het besturen van de Maatschappij. De verantwoordelijkheid voor het (risico)bestuur van Zevenwouden ligt onverminderd bij de Directie als geheel. De directie formeert een managementteam met andere leden uit de organisatie voor een betere coördinatie en samenhang van verschillende taken en disciplines.

Verslag van de Raad van Commissarissen

Aan de Algemene Vergadering van de Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij
"Zevenwouden" U.A.

Algemeen

2015 is een veelbewogen jaar geworden in de geschiedenis van onze maatschappij. De uitbouw van de Noorderlinge en Zevenwouden kreeg verder gestalte. Midden in dat voor de maatschappij zo belangrijke proces werden we geconfronteerd met een interne fraude, aan het licht gebracht door eigen medewerkers. De impact op de maatschappij en haar medewerkers was groot. Tegelijkertijd kunnen we vaststellen dat de transparante en zorgvuldige wijze waarop we met deze gebeurtenis zijn omgegaan er voor heeft gezorgd dat we het vertrouwen van onze intermediairs en de buitenwereld hebben behouden. We zijn onze medewerkers bijzonder erkentelijk voor de geleverde inspanningen en voor de wijze waarop zij het afgelopen jaar hebben laten zien te staan voor de kernwaarden van onze maatschappij. Dat geeft toekomstperspectief voor het realiseren van onze plannen, waarin duurzame groei, verdere kostenbeheersing en een stroomlijning van producten en processen de kern vormen.

Jaarrekening

De jaarrekening 2015 is opgemaakt onder verantwoordelijkheid van de directie. Ernst & Young Accountants heeft de jaarrekening gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Het verslagjaar werd afgesloten met een verlies van € 285.000. De solvabiliteitspositie is goed en voldoet zowel aan de eigen eisen van de maatschappij als aan die van de toezichthouder De Nederlandsche Bank. De jaarrekening en het accountantsverslag zijn met de directie en de accountant besproken in de vergadering van de Raad van Commissarissen respectievelijk auditcommissie van 28 april 2016. Wij stellen u voor in de op 19 mei 2016 te houden Algemene Vergadering van Zevenwouden deze jaarrekening vast te stellen.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De samenstelling van de Raad wijzigde in de loop van 2015. In de vacature die eind 2014 ontstond door het vertrek van mevrouw M. Tiemstra werd voorzien met het aantreden van mevrouw S. Faber. De heer C.B. Mulder fungeerde als voorzitter en de heer W.O. Sierksma als lid, tevens voorzitter van de auditcommissie waarvan ook mevrouw S. Faber deel uitmaakt. De heer Sierksma werd in 2015 herbenoemd.

Werkzaamheden

De Raad van Commissarissen heeft in 2015 in totaliteit 13 keer formeel vergaderd. Daarvan waren een tweetal bijeenkomsten gewijd aan de strategie van de maatschappij. Drie vergaderingen vonden plaats in aanwezigheid van de Raad van Afgevaardigden. De voorzitter van de Raad en de directie hadden regulier periodiek overleg. De auditcommissie kwam gedurende het verslagjaar driemaal formeel bijeen. De eerder gememoreerde interne ontwikkelingen betekenden dat vanaf september 2015 intensief overleg heeft plaatsgevonden tussen de Raad en het management van de maatschappij buiten de reeds genoemde formele vergaderingen. Ook de externe toezichthouder is in dit proces betrokken. Voor 2016 staat een functioneringsevaluatie van de Raad op het programma.

In de reguliere vergaderingen werd – naast de gebruikelijke onderwerpen – veel aandacht besteed aan de implementatie van Solvency II, het proces van totstandkoming en de inhoud van de opgestelde ERB, het risicomanagement en uiteraard de verdere uitbouw van de strategie, een daarop geënte business case en de daartoe behorende ondersteunende processen en IT-systemen. Extra aandacht werd daarnaast besteed aan de verkoop van de bemiddelingsportefeuille van één van de dochterondernemingen.

In de auditcommissie lag het accent op het vaststellen van de respectievelijke auditplannen, het bespreken van de rapportages van zowel de internal audit functie als de bevindingen uit de rapporteringen van de externe accountant. Daarnaast werd de opvolging van bevindingen en aanbevelingen besproken en kreeg de rapportage van de compliance-functie aandacht.

Samenstelling directie

De statutaire directie bestaat formeel uit twee personen. Sinds de beëindiging van het dienstverband met de directievoorzitter bestaat er een vacature in de directie. De heer B. Posthumus werd ondersteund door de manager Finance & Control en andere medewerkers van de organisatie bij het vervullen van zijn statutaire directiefunctie sinds september 2015, een en ander in overleg met de toezichthouders. Wij zijn de heer Posthumus en zijn team bijzonder erkentelijk voor hun inspanningen ten dienste van de maatschappij.

Slotwoord

Noorderlinge en Zevenwouden hebben het afgelopen jaar mogen ervaren dat er behoefte bestaat aan een aanbieder zoals de maatschappij voor ogen staat. Daarin zien we een bevestiging van gekozen strategie en de daarmee onlosmakelijk verbonden kernwaarden. Aan de directie en medewerkers de uitdaging om daadwerkelijk de verdere groei en uitbouw te verzilveren. De motivatie, inzet en betrokkenheid die we het afgelopen jaar hebben mogen zien en ervaren geeft ons vertrouwen.

Leeuwarden, 29 april 2016

C.B. Mulder, voorzitter

S. Faber, commissaris

W.O. Sierksma, commissaris

Verslag van de directie

Algemeen

Het verslagjaar stond sterk in het teken van de doorontwikkeling van onze organisatie op het gebied van optimalisering van de processen, automatisering en de finale voorbereiding op Solvency-II wetgeving die per 1 januari 2016 van kracht is geworden.

De integratie naar Noorderlinge, als label en platform van Zevenwouden voor het intermediair, is in 2015 verder uitgebouwd. Noorderlinge biedt een volledig palet aan schadeverzekeringen voor de particuliere en zakelijke klant. Wij streven naar verdieping en continuïteit in de relatie met het intermediair met het doel tot een vruchtbare samenwerking te komen.

De samenwerking kenmerkt zich door een belangrijke rol van het intermediair als professionele adviseur van de eindklant. Door uitstekende persoonlijke contacten met het intermediair beschikken we snel over relevante marktinformatie en kunnen wij nauw inspelen op de klantbehoefte.

Belangrijke ontwikkelingen verslagjaar 2015

- In 2015 constateren we dat het aantal transacties binnen ons serviceportaal, Noorderlink, sterk is toegenomen. Noorderlink is een portaal waarbinnen ons aangesloten intermediair voor de particuliere verzekeringsproducten (AnderLicht Particulier) aanvragen kan verrichten, mutaties kan doorvoeren en offertes kan opvragen. Het aantal transacties is ten opzichte van 2014 verdrievoudigd. De stijgende trend zet zich in 2016 voort.
- In 2015 zijn we geconfronteerd met een zestal grote (brand)schaden die het eigen behoud van het herverzekeringscontract overstegen. Deze schades zijn in belangrijke mate bepalend geweest voor het uiteindelijke (technische) jaarresultaat.
- In de uitgaande volmachten van Zevenwouden is in 2015 één verlieslatend volmachtcontract beëindigd met een premieomzet van ongeveer € 370.000.
- Eind 2015 is vanuit strategische overwegingen de bemiddelingsportefeuille van onze dochteronderneming HJG Verzekeringen B.V. verkocht.
- In 2015 werden we helaas opgeschrikt door interne fraude. In de loop van de maand september werd bij interne controle de fraude door medewerkers van Zevenwouden aan het licht gebracht. Er volgde een uitgebreid onderzoek. Geconcludeerd werd dat het een geïsoleerd incident betrof rondom de persoon van de directievoorzitter die zich voor ruim EUR 0,5 mln. aan gelden onrechtmatig had toegeëigend. De voorzitter werd direct op non-actief gesteld en Zevenwouden heeft daaropvolgend mitigerende maatregelen getroffen om herhaling te voorkomen. Externe benadeelden werden schadeloos gesteld en er werd direct tot beslaglegging van persoonlijke eigendommen overgegaan ter beperking van de schade. Door transparant en zorgvuldig te communiceren over de fraude naar ons aangesloten intermediair, de medewerkers en de buitenwereld hebben we het vertrouwen kunnen behouden. Buiten nadelige consequenties op het jaarresultaat zien we geen andere nadelige effecten op de bedrijfsvoering.

- **Solvency-II**
Verder stond het jaar 2015 in het teken van de finale voorbereidingen op Solvency-II, het per 1 januari 2016 geldende Europese raamwerk, inzake solvabiliteitsvereisten voor verzekeraars. Solvency-II is volledig afgestemd op het geheel aan risico's dat verzekeraars lopen. Verzekeraars worden door de nieuwe regelgeving gedwongen zich steeds meer toe te leggen op het meten en beheersen van het geheel aan integrale risico's binnen de eigen bedrijfsvoering. Risicomanagement krijgt daardoor een centrale rol binnen de onderneming.

Onbetwist is Solvency-II één van de meest omvangrijke hervormingsprojecten in de recente geschiedenis van de verzekeringssector. Solvency-II is een uitdaging voor alle verzekeraars. De oude eisen voor kapitaal, Solvency-I, dateren uit 1970. De scope van Solvency-I is echter beperkt. Het geeft formules, zonder rekening te houden met het geheel aan risico's, om het door een verzekeraar aan te houden vermogen te berekenen. De omgeving is sindsdien sterk gewijzigd door onder andere de toegenomen diversiteit aan risico's, complexiteit van producten. Terwijl Solvency-I bijna uitsluitend is gericht op verzekeringstechnische risico's, vereist Solvency-II van verzekeraars dat zij een breder veld van risico's in aanmerking nemen, zoals risico's met betrekking tot beleggingen, financiering en operationele risico's bij het bepalen van de kapitaalsvereisten. Daarbij betreft zij nadrukkelijk aspecten van risicomanagement bij het bepalen van het aan te houden vermogen. Het beheersen van risico's wordt daarmee beloond.

Het belangrijkste voordeel dat Solvency-II beoogt, is een grotere bescherming van de polishouder. Door een betere matching van de vermogensvereisten met het totale risicoprofiel van de maatschappij wordt de kans kleiner dat een verzekeraar niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Voor de consument zal een efficiëntere allocatie van kapitaal binnen de verzekeringsbranche naar verwachting leiden tot een toename van concurrentie en transparantie. Verzekeraars zullen naar verwachting veel meer gaan sturen op (strategische) risico's.

Strategie

Zevenwouden (Noorderlinge) beschikt over een breed assortiment aan particuliere en zakelijke schadeverzekeringen. Hiermee kunnen intermediairs een optimaal verzekeringspakket samenstellen voor hun relaties. Zevenwouden is aanbieder van zowel standaard- als maatwerkoplossingen voor zowel het particuliere als het zakelijke segment. Zevenwouden onderscheidt zich als verzekeraar van andere verzekeraars door sterk in te steken op de relatie, de persoonlijke contacten met al onze medewerkers, laagdrempeligheid, ruimte voor maatwerk en beschikbare expertise. Zevenwouden kiest exclusief voor het intermediair als distributiepartner.

De verzekeringsbranche is sterk in beweging. De concurrentie is groot mede vanwege de opkomst van internet, vergelijkingssites, serviceproviders en buitenlandse toetreders op de verzekeringsmarkt. Verzekeraars worstelen met hun businessmodel. De marges zijn dun. Daarbij zijn de wettelijke eisen waaraan verzekeraars moeten voldoen, streng. Onder Solvency-II zijn deze eisen nog verder verscherpt. De noodzaak om kostenefficiënt te werken neemt hierdoor toe. De strategie van Zevenwouden zal de komende jaren sterk gericht zijn op het aanbrengen van focus in activiteiten en productvoering.

Zevenwouden blijft kritisch kijken naar de inzet van uitgaande volmachten. Uitgaande volmachten moeten naast het leveren van een financiële bijdrage ook passen bij de bedrijfsvoering van Noorderlinge. Een strategische fit en verzekeringstechnisch rendement zijn daarvoor randvoorwaardelijk.

Noorderlinge kiest nadrukkelijk voor de rol als aanbieder van een breed palet aan schadeverzekeringen. We zijn specialist in brandverzekeringen en bieden daarnaast een volledig pakket aan schadeverzekeringen in onze AnderLicht Particulier (ALP) en AnderLicht Zakelijk (ALZ) proposities. Voor een bestendige toekomst is commerciële groei, doorgaande beheersing van de kosten, verzekeringstechnisch resultaat en verdere

optimalisering in productvoering en processen voorwaardelijk. Dit zijn de belangrijkste speerpunten voor de komende jaren.

Nederlandse Verzekeringsmarkt 2015

Schadeverzekeraars nemen in de branche een belangrijke plaats in. Schadeverzekeringen zijn een stabiel fundament in de roerige tijden voor de verzekeringsindustrie. Maar hoe stabiel is het fundament nog, als auto's steeds autonomer (en daarmee ook veiliger) gaan rijden en dat het steeds populairder wordt om spullen te lenen in plaats van te bezitten? De verzekeringsbehoefte lijkt door deze factoren af te nemen. Ook streven mensen andere en nieuwere vormen van solidariteit na. Uit een uitgebreide scenariostudie van het Verbond van Verzekeraars blijkt dat de voortrazende technologische trends, de veranderende solidariteit en de klimaatverandering de megatrends voor schadeverzekeraars in de komende jaren zijn. Belangrijk is dat de voorwaarden om schadeverzekeringen te kunnen blijven bieden overeind blijven met ruimte voor acceptatie- en risicodifferentiatie, schadelastbeheersing en ruimte om te ondernemen.

Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij "Zevenwouden" U.A.

Het boekjaar 2015 is afgesloten met een resultaat van € -285.000 na belastingen. Het premievolume is nagenoeg gelijk gebleven aan voorgaand boekjaar ondanks de beëindiging van een volmachtcontract ter grootte van € 370.000.

Kosten

In het boekjaar 2015 zijn de beheerlasten gedaald met € 408.000 naar € 4.692.000. In de verlaging van de structurele kosten worden de effecten van de fusie uit 2012 en doorgevoerde efficiencyverbeteringen als gevolg de procesoptimalisatie zichtbaar. Gelet op de ontwikkelingen in de markt zal het kostenaspect een steeds belangrijkere rol gaan spelen in de concurrentieverhoudingen en zal er nog volop moeten worden ingezet op een verdere daling van de kostenratio. Toenemende regeldruk vanuit compliance en Solvency leiden echter tot een verhoging van kosten. De schaalgrootte waarbinnen Zevenwouden opereert is daarbij een factor die van negatieve invloed is op de kostenratio. Om deze reden zijn in 2015 verdere maatregelen genomen die tot verdere kostenreductie moeten leiden in 2016.

Schade

De bruto schadelast is gestegen als gevolg van een hogere frequentie aan grote (brand)schaden in 2015. De bruto schaderatio komt uit op circa 59%. De uitloopresultaten blijven positief als gevolg van het prudente reserveringsbeleid. De uitloopresultaten zijn verminderd van € 1.515.000 in 2014 naar € 529.000. De verlaging is grotendeels toerekenbaar aan de schade-uitloop in 2014 van een hevige storm eind 2013.

Herverzekering

Voor het jaar 2015 waren een viertal herverzekeringscontracten ingekocht. Eén contract ter afdekking van schaden als gevolg van brand; een contract ter bescherming tegen calamiteiten (vnl. storm) en een contract voor de varia dekkingen (vnl. particuliere aansprakelijkheid en ongevallen). Daarnaast is er in 2015 een contract ingekocht ter bescherming van een combinatie van meerdere grote schaden samenvallend met één of meerdere stormschaden. Alle contracten kennen een non-proportionele dekking, waardoor schaden onder een afgesproken niveau voor rekening van Zevenwouden blijven. Als gevolg van het relatief hoge aantal grote brandschaden is in 2015 geclaimd op het brandcontract. Door aanhoudende sterke concurrentie in de herverzekeringsmarkt is de betaalde herverzekeringspremie licht gedaald ten opzichte van vorig jaar.

Beleggingen

Eind 2014 is besloten tot het liquide maken van bestaande beleggingen in het kader van een herstructurering van de beleggingsmix om deze meer passend te maken bij het gewenste risicoprofiel van Zevenwouden. In 2015 is € 11,5 mln. van de liquide gemaakte tegoeden herbelegd in een verhouding van 80/20 in obligatie-respectievelijk aandelenfondsen.

De staatsobligatiemarkt werd in 2015 geconfronteerd met verschillende ontwikkelingen die ervoor zorgden dat de rente volatiel was maar ook laag bleef. Voor een stijgende rente had een duidelijk groeiherstel moeten optreden en de inflatie moeten stijgen. De Europese groei bleef steken tot net boven de trendgroei. De Europese inflatie bleef laag door de dalende olieprijs en het uitblijven van looninflatie. Het geopolitieke spanningsveld blijft groot. De problemen in Rusland en het Midden-Oosten bleven bestaan. In de periode waarin in 2015 is belegd is een negatief rendement behaald van -1,5% op de beleggingsportefeuille als geheel.

Deelnemingen

Via Leon Holding B.V. bezit Zevenwouden, alle aandelen van HJG Adviesgroep B.V. Als dochterondernemingen van HJG Adviesgroep B.V. zijn eveneens indirect alle aandelen van Noorderlinge B.V. (v.h. Fries Volmachtbedrijf B.V.) en HJG Verzekeringen B.V. in bezit. In 2015 heeft Zevenwouden haar (indirecte) belang in HJG Verzekeringen B.V. vergroot van 76% naar 100%. HJG Verzekeringen B.V. is een zelfstandig bemiddelingsbedrijf actief op het gebied van verzekeringen, hypotheek en pensioenen. Eind 2015 is vanuit strategische overwegingen de bemiddelingsportefeuille van HJG Verzekeringen B.V. verkocht.

Solvabiliteit

De aanwezige solvabiliteit bij Zevenwouden bedraagt per 31 december 2015 € 15.105.000. Het bedrag waarover de maatschappij onder de huidige wettelijke regels minimaal moet beschikken bedraagt € 3.700.000. Hiermee voldoet Zevenwouden ruimschoots aan de wettelijk vereiste solvabiliteitsmarge. De solvabiliteitsmarge op basis van de Solvency II wetgeving bedraagt per ultimo 2015 ruim 180%. Zevenwouden blijft ook onder deze nieuwe regelgeving een solvabele maatschappij. Volgens het jaarverslag 2015 van De Nederlandsche Bank werd de gemiddelde solvabiliteit van schadeverzekeraars (excl. zorg) in 2015 rond 168% geraamd. Zevenwouden streeft intern een minimale 125% Solvency II ratio na.

Resultaat

Het uiteindelijke resultaat na belastingen over het verslagjaar bedraagt € -285.000. Dit is vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de jaarrekening onttrokken aan het eigen vermogen. Het resultaat werd in het verslagjaar in belangrijke mate negatief beïnvloed door een hoge frequentie aan grote brandschaden in 2015 naast de onregelmatigheden rondom de directievoorzitter..

Risicoparagraaf Zevenwouden

Algemeen

Zevenwouden is onderworpen aan Europese regelgeving, waarvan de naleving wordt getoetst door De Nederlandsche Bank (DNB). Solvency II is nieuwe wetgeving die vanaf 2016 in werking is getreden. Solvency II schrijft onder meer voor dat een verzekeraar moet beschikken over een doeltreffend governancestelsel dat voor een gezonde en prudente bedrijfsvoering zorgt. Belangrijkste pijlers hiervoor zijn: solvabiliteit, governance, risk & compliance en rapportage.

Kapitaalbeleid

De solvabiliteitspositie meten we af aan de verhouding tussen de aanwezige en vereiste solvabiliteit. Deze zijn per 31 december 2015 € 15.105.120 respectievelijk € 3.700.000. De solvabiliteitsmarge bedraagt daarmee 408% en voldoet ruimschoots aan de solvabiliteitsnorm op basis van wetgeving die tot en met 2015 geldt. De solvabiliteitsmarge op basis van Solvency II bedraagt per ultimo 2015 ruim 180% en voldoet eveneens ruimschoots aan de wettelijke solvabiliteitsnormen. Zevenwouden houdt als minimaal noodzakelijk geachte solvabiliteit 125% van de SCR aan. Zevenwouden stuurt in haar kapitaal- en risicomanagementbeleid op basis van Solvency-II uitgangspunten.

Het is niet waarschijnlijk dat de aanwezige solvabiliteit acuut daalt onder de noodzakelijk geachte solvabiliteit. Als de aanwezige solvabiliteit echter toch in de buurt komt van de noodzakelijk geachte solvabiliteit dan kunnen maatregelen genomen worden om extra kapitaal te genereren of om de risico's te verminderen. Deze maatregelen staan (onder meer) beschreven in het kapitaalbeleid van Zevenwouden. Mogelijkheden om de aanwezige solvabiliteit te versterken zijn de volgende:

- premieverhoging
- kostenbesparing
- herzien van de voorwaarden

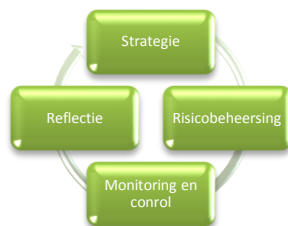
Onder het toekomstige regime van Solvency II kan de solvabiliteit ook positief worden beïnvloed door het kapitaalsbeslag van bedrijfsrisico's te verminderen waardoor de vereiste solvabiliteit ofwel SCR omlaag zal gaan.

Maatregelen om risico's te verminderen zijn:

- verlagen risicoprofiel beleggingen
- meer herverzekeringsdekking inkopen
- afstoten van een product of (deel)markt

Door de koppeling van strategie en risicomanagement acht Zevenwouden de kans klein dat zij onder de wettelijke solvabiliteitsnorm komt.

Strategie en risicomanagement

Van strategie naar strategie een doorlopende cyclus

In haar strategie zet Zevenwouden in op focus en bestendige premiegroei om op lange termijn een zelfstandige positie in de markt te borgen. Zevenwouden kiest daarbij nadrukkelijk voor distributie via haar intermediaire netwerk en gebruikt Noorderlinge daarbij als platform. Er wordt daarbij meer focus aangebracht op

homogeniteit en schaalvergroting binnen de (risico)portefeuille. Hierdoor kan de volatiliteit van de schadelast (en het daarmee samenhangende verzekeringstechnische kapitaalsbeslag) worden beperkt.

Risicobeheer(sing) Zevenwouden

Zevenwouden heeft haar risicobeheersingssysteem dusdanig ingericht dat het bestuur van Zevenwouden in staat wordt gesteld om op efficiënte en effectieve wijze bedreigingen die het behalen van strategische doelstellingen in de weg staan vroegtijdig te signaleren en vervolgens te beheersen.

Binnen het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden is de risicomanager verantwoordelijk voor het vaststellen, het uitvoeren, het monitoren en, waar nodig, het bijstellen van het algehele risicobeleid. De directie draagt daarbij eindverantwoordelijkheid. De risicomanager bespreekt het risicobeleid met de auditcommissie. De auditcommissie adviseert in haar toezichthoudende rol de raad van commissarissen over het door de directie van Zevenwouden gevoerde risicobeleid. De raad van commissarissen houdt toezicht op het gevoerde risicobeleid van Zevenwouden. Daartoe bespreekt de raad van commissarissen het risicoprofiel van Zevenwouden en beoordeelt hij op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid.

Het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden omvat onder meer het door Zevenwouden gevoerde risicobeleid, risicobereidheid en het beoordelen van de eigen risico's en de solvabiliteit van Zevenwouden.

Beoordeling van het eigen risico en de solvabiliteit

In het kader van het risicobeheer vereist Solvency II dat elke verzekeraar haar eigen risico's en haar solvabiliteit beoordeelt. De verzekeraar dient haar algehele solvabiliteitsbehoefte vast te stellen aan de hand van die risico's waaraan zij blootstaat dan wel in de toekomst zou kunnen blootstaan. De verzekeraar behoort vervolgens te waarborgen dat zij over voldoende kapitaal beschikt om in haar algehele solvabiliteitsbehoefte te kunnen voorzien. Deze beoordeling vindt plaats door middel van het proces 'Eigen Risicobeoordeling' (ERB voorheen ORSA). De ERB 2015 van Zevenwouden heeft inzicht geboden in de effectiviteit van het risicobeheer en de weerbaarheid van Zevenwouden tegen stress-scenario's die de solvabiliteitspositie kunnen bedreigen over een tijdshorizon van vijf toekomstige jaren. De grondslag voor de ERB 2015 was de jaarlijkse verplichting. De ERB maakt integraal deel uit van het risicobeheersingssysteem van Zevenwouden.

Op basis van de uitgevoerde ERB 2015 kan Zevenwouden concluderen dat haar solvabiliteitsratio op dit moment uitstekend is. De solvabiliteit van Zevenwouden is dusdanig dat impactvolle stress-situaties kunnen worden opgevangen. De ERB 2015 heeft geleid tot nieuwe inzichten over de exposure voor catastrofes die direct hebben geleid tot optimalisatie binnen het herverzekeringsprogramma. Daarnaast wil Zevenwouden benadrukken dat solvabiliteit voor Zevenwouden niet het enige kengetal is dat zij gebruikt om haar organisatie te beoordelen.

De directie van Zevenwouden heeft de risicomanager belast met het zorgdragen voor een tijdige en juiste realisatie van het ERB proces bij Zevenwouden.

Risicobeleid Zevenwouden en ERB proces

Zevenwouden heeft zich bij het bepalen van haar risicoprofiel laten inspireren door de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM-model), welk model is ontwikkeld door De Nederlandsche Bank. Het Risicomanagement Raamwerk van Zevenwouden visualiseert de mate waarin risico's van invloed zijn op de organisatie. Dit raamwerk biedt Zevenwouden ondersteuning om de juiste beheersmaatregelen te bepalen opdat risico's worden gemitigeerd, waarna vervolgens beoordeeld wordt of Zevenwouden de resterende risico's accepteert.

Voor de ERB is voor zowel een subjectieve als structurele benadering gekozen om risico's te definiëren. De meest impactvolle risico's zijn gebruikt voor de stress-scenario's in de ERB. De ERB is goedgekeurd door directie en raad van commissarissen en ingediend bij De Nederlandsche Bank.

Triggers

Het ERB proces wordt minimaal jaarlijks doorlopen. De risicomanager heeft in nauw overleg met directie en de Raad van Commissarissen triggers gedefinieerd, waarna een gehele of gedeeltelijke ERB dient te worden uitgevoerd.

Risicobereidheid en risicoprofiel

Door de risico's die tijdens de uitoefening van de bedrijfsactiviteiten kunnen ontstaan tijdig vast te stellen, te analyseren, te meten, te beheersen en te controleren, wil de directie van Zevenwouden minimaal 125% van de SCR aanhouden als interne solvabiliteitseis. Geen enkel reëel evenement mag de solvabiliteit met meer dan 25% schaden.

Werking van risicomanagement

Jaarlijks worden de bruto risico's (exclusief beheersmaatregelen) en de netto risico's (na werking beheersmaatregelen) bepaald. De netto risico's moeten binnen de risk appetite vallen.

Samenvattend kan worden gesteld dat de belangrijkste risico's die Zevenwouden bedreigen de volgende zijn:

- Strategisch risico, het risico van een niet-passende strategie, niet-tijdige implementatie van de strategie en/of het risico van gebrek aan innovatie en/of aansluiting bij de klantbehoeften.
- Omgevings- en reputatierisico, het risico dat bedrijfsdoelstellingen niet worden gerealiseerd als gevolg van veranderingen op het gebied van wet- en regelgeving, concurrentie, externe belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat alsmede van negatieve publieke uitspraken.
- Marktrisico, het risico dat de reële waarde of toekomstige kasstromen van een financieel instrument zullen schommelen als gevolg van veranderingen in volatiliteit of marktprijzen op financiële markten.
- Verzekeringstechnische risico's, waaronder reserverisico, premie- en catastroferisico vallen. Het reserverisico is het risico dat voorzieningen mogelijk niet toereikend zijn voor (lopen)de schadeclaims. Het premierisico betreft het risico dat de schadelast over een jaar niet kan worden gedekt door de jaarpremie. Cumulatierisico's worden hier tevens onder geschaard. Catastroferisico is het risico op schade door grote evenementen (zoals natuurrampen).

Beschrijving van de beheersmaatregelen

Hieronder wordt zowel een overzicht gegeven van de risico's en beheersmaatregelen die zijn getroffen. Bij de belangrijkste risico's is tevens de gevoeligheid van de solvabiliteit gekwantificeerd voor een stress-scenario.

Strategisch risico

Zevenwouden heeft in het verslagjaar een uitgebreide heroriëntatie van haar strategie doorlopen. Door multidisciplinair af te gaan op de signalen vanuit de markt en de observaties van interne bedrijfsdisciplines te verzamelen is de strategie op een gewogen wijze tot stand gekomen. Hierdoor wordt het risico van een niet-passende strategie of een strategie die niet aansluit op de klantbehoeften zo klein mogelijk gehouden. Mede voor dit doel heeft Zevenwouden een klankbordgroep opgericht waarin een afvaardiging van de samenwerkende intermediaire partners is vertegenwoordigd om in nauw contact te staan met de markt.

Omgevings- en reputatierisico

Wijzigingen in relevante wet- en regelgeving worden op de voet gevolgd door de compliance functie binnen Zevenwouden waardoor Zevenwouden tijdig kan inspelen op wijzigingen binnen het wettelijke kader. De concurrentie in de schadeverzekeringssector is al jaren hevig. Door een zorgvuldig vorming van de strategie die nauw aansluit bij de marktbehoefte is Zevenwouden concurrerend binnen dit marktsegment. Zevenwouden focust op homogeniteit binnen de risicoportefeuille, volgt schadetrends, inspecteert aangeboden risico's voordat dekking wordt geboden en investeert in efficiency voor proces- en productvoering. Hierdoor kan Zevenwouden de concurrentie het hoofd bieden. Reputatierisico's worden beheerst door zorgvuldige procesvoering en adequate informatieverstrekking. Daarnaast wordt (nieuw) personeel geselecteerd op integriteit en antecedenten (zie ook integriteitsrisico).

Marktrisico

- Zevenwouden past een prudent beleggingsbeleid toe.
- Zevenwouden maakt gebruik van een externe vermogensbeheerder welke ISAE-3402 gecertificeerd is;
- Zevenwouden heeft haar middelen zoveel als mogelijk belegd in beleggingsfondsen die goed verhandelbaar zijn
- Managementinformatie ten aanzien van de ontwikkeling van beleggingsportefeuille wordt periodiek beoordeeld
- Door spreiding over verschillende beleggingscategorieën en -titels wordt het volatiliteitsrisico (het risico dat samenhangt met de schommelingen in de prijs van de financiële waarden waarin we beleggen) ingeperkt.
- Bij onderhandse leningen aan partijen die niet over een rating beschikken worden aanvullende zekerheden verkregen door o.a. het vestigen van een hypotheek op het onderpand of door het vestigen van pandrecht

Indien de totale obligatieportefeuille en beleggingen in deelnemingen met 30% in waarde dalen, dan daalt de solvabiliteit met ongeveer 23 procentpunt.

Liquiditeits- en kredietrisico

Teneinde te voorkomen dat door onverwachte omstandigheden er liquiditeitsproblemen zouden kunnen ontstaan, hanteert Zevenwouden het volgende beleid ten aanzien van beide risico's.

- Zevenwouden houdt een groot deel van haar middelen liquide door het aanhouden van onder andere deposito's en spaartegoeden. Op deze manier is in het geval van calamiteiten snel geld beschikbaar te maken. De deposito's zijn in voldoende mate gespreid over verschillende bankinstellingen;
- De liquiditeitsbehoefte wordt door Zevenwouden zo goed als mogelijk ingeschat door het maken van liquiditeitsprognoses. Indien noodzakelijk worden er tijdig gelden vrijgemaakt.
- Met de herverzekeraars is contractueel de afspraak vastgelegd dat in het geval van potentiële liquiditeitsproblemen bij Zevenwouden door het uitkeren van een bedrag waarvoor een recht op herverzekeringsdekking bestaat, er een voorschot op de herverzekeringsclaim zal worden verstrekt.
- Spreiding van kredietwaardige herverzekeraars over het gehele herverzekeringsprogramma van Zevenwouden.
- Zevenwouden voert een restrictief beleid ten aanzien van illiquide beleggingen zoals vastgoed.
- Zevenwouden belegt in fondsen die een kredietwaardige rating hebben.

Verzekeringstechnische risico's

Beheersmaatregelen:

- Zevenwouden heeft haar risicobereidheid afgestemd op haar bedrijfsstrategie.
- Zevenwouden past een prudent herverzekeringsbeleid toe passend bij haar risicoprofiel, risicobereidheid en financiële draagkracht.
- Zevenwouden maakt gebruik van een professionele herverzekeringsmakelaar voor een optimaal herverzekeringsprogramma (modellering en plaatsing).
- Zeer grote en afwijkende risico's worden op individuele basis verzekerd (facultatief).
- Zevenwouden voert een actief beleid voor het (her)inspecteren van objecten.
- Actief regresbeleid voor het verhalen van schaden.
- Prudente schadereservering.
- Zevenwouden voert een actief na-selectiebeleid bij polishouders met een afwijkend hoge schadefrequentie.

Premie- of lopend jaarrisico

Indien zich een zestal grote brandschades zouden voordoen die het eigen behoud in het herverzekeringsprogramma overstijgen, dan heeft dit een daling van circa 19 procentpunt aan solvabiliteit tot gevolg.

Catastroferisico's

Betreft de concentratie van verzekeringstechnische risico's.

Ter beperking van deze risico's sluit Zevenwouden herverzekeringscontracten af met catastrofedekking tegen van buiten komende onheilen zoals windstormen, hagelbuien of explosies. Schade ten gevolge van terrorisme is herverzekerd via de pool NHT (Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij Terrorismeschaden).

De gevoeligheid voor een 1:200 jaar windstorm heeft een impact van circa -26 procentpunt op de solvabiliteit.

Operationeel risico

- Interne controle op de operationele processen vanuit de 1^e, 2^e en 3^e lijn.
- Capaciteitsplanning door organisatorische en personele inrichting in evenwicht te brengen tot de bedrijfsdoelstellingen.
- Sturing op permanente educatie van directie, commissarissen en op peil houden van vakbekwaamheid bij de medewerkers door het stimuleren van het volgen van opleiding en het organiseren van workshops op gebied van schade, technische inspectie, acceptatie en Solvency II.
- Risicogebaseerde audits op operationele processen als onderdeel van het auditprogramma.

Integriteitsrisico

Het risico dat de integriteit van Zevenwouden wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van haar organisatie, veroorzaakt door haar medewerkers dan wel de leiding in het licht van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door Zevenwouden opgestelde normen.

Beheersmaatregelen:

- Moreel ethische verklaring directie.
- Het afleggen van de eed of belofte door de medewerkers.
- Employment screening wordt toegepast bij indiensttreding.
- Geheimhoudingsbepalingen worden gehanteerd in arbeidsovereenkomsten.
- Diverse gedragscodes zijn ingevoerd op het gebied van integriteit en opgepaste gedragingen.
- De mogelijkheid tot interne fraude wordt gemitigeerd door toepassing van functiescheidingen in de processen.

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico voor Zevenwouden omvat het risico dat de aan derden uitbestede werkzaamheden evenals de door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel, de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de bedrijfsvoering van Zevenwouden.

Beheersmaatregelen:

- Zevenwouden heeft een uitbestedingsbeleid geformuleerd waaraan de belangrijkste uitbestede diensten en/of processen worden getoetst.
- Met gevolmachtigde agenten (uitgaande volmachten) zijn afspraken overeengekomen en vastgelegd in volmachtovereenkomsten (VSV).
- Een nieuw beloningsmodel (waardegerelateerd model) is vastgesteld en overeengekomen met de gevolmachtigde agenten dat voldoet aan NVGA richtlijnen.
- Naleving van gemaakte afspraken worden getoetst met behulp van audits, controleverklaringen van de accountant, selfassessments van gevolmachtigden en cijferanalyses.
- Met belangrijke uitbestedingspartners zijn Service Level Afspraken overeengekomen.

IT risico

Het IT-risico betreft het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT.

- De IT infrastructuur is uitbesteed aan een hosting partner die over datacenters beschikt met uitgebreide continuïteits- en beveiligingsfaciliteiten op het gebied van back-up en alternatieve stroomvoorzieningen.
- De hosting partner is ISAE-3402 gecertificeerd.
- Toegang voor medewerkers tot de digitale werkomgeving is beveiligd middels persoonlijke login-ID met wachtwoord met daarbij een frequente wijzigingscyclus.

Vooruitzichten 2016

Vanuit de (intermediaire) markt ontvangen wij bevestigende signalen over de door Zevenwouden met Noorderlinge gekozen strategische koers. Er is een groeiende behoefte aan een partij die haar distributiepartners kan bedienen met een benadering en platform zoals Zevenwouden die biedt. In 2016 zal Zevenwouden haar interne organisatie nog verder (her)inrichten om haar intermediaire distributiepartners en polishouders optimaal te faciliteren. Product-, proces- en kostenbeheersing blijven, naast bestendige groei, belangrijke speerpunten voor de toekomst.

Slotwoord

Ik maak graag van de gelegenheid gebruik om alle medewerkers, de leden van Raad van Commissarissen en de leden van de Raad van Afgevaardigden te bedanken voor hun grote inzet en toewijding voor Zevenwouden. Daarnaast wil ik ook, namens alle medewerkers, onze andere stakeholders bedanken; onze klanten, onze zakenrelaties en in het bijzonder onze intermediairs. De binding die we in het bijzondere afgelopen jaar hebben mogen ervaren met Zevenwouden en Noorderlinge geeft veel vertrouwen voor de toekomst.

Leeuwarden, 29 april 2016

B. P. Posthumus, directie

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december (na bestemming resultaat)

ACTIVA		2015		2014	
Immateriële vaste activa					
Assurantieportefeuille	1.	-		1.290.662	
Software	2.	-	-	5.357	1.296.019
Beleggingen					
<i>Terreinen en gebouwen:</i>					
Voor eigen gebruik	3.	1.560.575		1.560.575	
Overige terreinen en gebouwen		781.500		2.699.104	
		2.342.075		4.259.679	
<i>Overige financiële beleggingen:</i>					
Aandelenfondsen	4.	2.137.741		-	
Obligatiefondsen	5.	9.183.749		-	
Vorderingen uit hypothecaire leningen	6.	465.233		1.323.944	
Vorderingen uit andere leningen	7.	1.502.069		71.507	
Andere financiële beleggingen	8.	3.950.809		14.254.376	
		17.239.601	19.581.676	15.649.827	19.909.506
Vorderingen					
<i>Vorderingen uit directe verzekeringen op:</i>					
Verzekeringnemers		91.753		73.801	
Tussenpersonen		564.193		1.084.185	
Herverzekeraars		528.470		1.988.374	
Verzekeringsmaatschappijen		70.443		289.929	
Overige vorderingen	9.	246.946		87.513	
Belastingen	10.	766.666	2.268.471	111.666	3.635.468
Overige activa					
Materiële vaste activa	11.	114.237		249.226	
Liquide middelen	12.	3.004.742		2.072.258	
Andere activa	11.	348.000	3.466.979	-	2.321.484
Overlopende activa					
Lopende rente en huur		31.195		8.630	
Overlopende acquisitiekosten		971.981		994.901	
Overige overlopende activa		62.616	1.065.792	82.320	1.085.851
Totaal Activa		26.382.918		28.248.328	

PASSIVA		2015	2014
Groepsvermogen	13.	15.105.120	16.719.988
Technische voorzieningen			
<i>Voor niet verdiende premies:</i>	14.		
Bruto		2.643.470	2.715.541
Herverzekeringsdeel		-22.232	-45.766
		2.621.238	2.669.775
<i>Voor te betalen schade:</i>	15.		
Bruto		8.374.055	7.500.980
Herverzekeringsdeel		-3.661.265	-2.600.535
		4.712.790	4.900.445
		7.334.028	7.570.220
Voorzieningen			
Belastingen	16.	410.573	800.562
Overige	17.	334.950	107.551
		745.523	908.113
Schulden			
<i>Schulden uit directe verzekeringen:</i>			
Verzekeringnemers		28.571	-
Tussenpersonen		363.742	512.068
Herverzekeraars		415.690	403.588
Verzekeringsmaatschappijen		826.894	238.920
Belastingen en sociale lasten	18.	306.598	348.010
Overige schulden	19.	441.964	668.212
		2.383.459	2.170.798
Overlopende passiva	20.	814.788	879.209
Totaal Passiva		26.382.918	28.248.328

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

		2015	2014
Technische rekening schadeverzekering			
Verdiende premies eigen rekening			
Brutopremies	17.407.833	17.837.852	
Herverzekeringspremies	-2.383.547	-2.586.583	
	<u>15.024.286</u>	<u>15.251.269</u>	
Wijziging technische voorzieningen:			
Niet-verdiende premies			
Bruto	72.071	145.881	
Aandeel herverzekeraars	-23.534	18.122	
	<u>48.537</u>	<u>164.003</u>	15.415.272
Van niet-technische rekening toege- rekende opbrengst uit beleggingen		1.800.000	500.000
Schaden eigen rekening			
21. Brutoschaden	9.383.612	12.882.069	
Aandeel herverzekeraars	-565.701	-2.673.117	
	<u>8.817.911</u>	<u>10.208.952</u>	
Wijziging voorziening te betalen schaden:			
Bruto	873.074	-6.130.326	
Aandeel herverzekeraars	-1.060.730	2.476.392	
	<u>-187.656</u>	<u>-3.653.934</u>	-6.555.018
	8.242.568		9.360.254
Bedrijfskosten			
Acquisitiekosten	4.721.384	4.712.065	
Wijziging overlopende acquisitiekosten	22.920	-131.919	
	<u>4.744.304</u>	<u>4.580.146</u>	
Beheer- en personeelskosten en afschrijving bedrijfsmiddelen	22. 4.692.098	5.100.503	
Commissie en winstdelingen ontvangen van herverzekeraar	-110.201	-105.838	-9.574.811
Resultaat technische rekening			
23. Schadeverzekering	-1.083.633		<u>-214.557</u>

		2015		2014	
Niet- technische rekening					
Resultaat technische rekening					
Schadeverzekering			-1.083.633		-214.557
Opbrengst uit beleggingen					
Terreinen en gebouwen		235.052		186.573	
Overige beleggingen	24.	78.665		478.049	
Waardeveranderingen van beleggingen	25.	3.538		-	
Gerealiseerde winst op beleggingen	26.	1.748.344	2.065.599	<u>1.357.080</u>	2.021.702
Beleggingslasten					
Beheerkosten en rentelasten		-20.432		-6.222	
Waardeveranderingen van beleggingen	25.	-228.055		-358.660	
Gerealiseerde verlies op beleggingen	26.	-19	-248.506	<u>-27.483</u>	-392.365
Aan technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen			-1.800.000		-500.000
Overige niet technisch resultaat					
Overige niet technische baten	27.	2.226.456		1.799.582	
Beheer- en personeelskosten	28.	-2.050.041	176.415	<u>-1.672.834</u>	<u>126.748</u>
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening voor belastingen			-890.125		1.041.528
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	29.		604.855		-178.437
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening na belastingen			<u>-285.270</u>		<u>863.091</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht (in duizenden euro's)

	2015	2014
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat	-285	863
Aanpassingen voor:		
Boekwinst Immateriele vaste activa	-612	-
Boekwinst beleggingen	-1.748	-1.330
Waardeverandering beleggingen	231	359
Mutatie technische voorziening eigen rekening	-236	-3.818
Mutatie latente belastingposities	-605	178
Mutatie overige voorzieningen	227	-61
Afschrijving bedrijfsmiddelen en immateriële vaste activa	547	554
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	151	-19
Mutatie kortlopende vorderingen en overlopende activa	2.029	-1.614
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	-301	-4.888
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten		
<i>Investerings- en aankopen:</i>		
Beleggingen in aandelen- en obligatiefondsen	-11.496	-1.848
Overige beleggingen (inclusief deposito's)	-1.450	-14.287
Materiële vaste activa	-350	-35
<i>Desinvesteringen, aflossingen en verkopen:</i>		
Immateriele vaste activa	1.450	-
Beleggingen in terreinen en gebouwen	1.843	316
Beleggingen in aandelen, aandelenfondsen, obligaties en obligatiefondsen	-	22.254
Overige beleggingen	11.181	52
Materiële vaste activa	56	12
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	1.234	6.464
Mutatie in liquide middelen	933	1.576
Liquide middelen 1 januari	2.072	496
Liquide middelen 31 december	3.005	2.072
Mutatie in liquide middelen	933	1.576

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat

	2015	2014
Netto-resultaat na belastingen	-285.270	863.091
Vermogensmutatie als gevolg van stelselwijziging		403.616
Mutaties herwaarderingsreserve onroerend goed	-1.329.597	42.828
Overheveling vanuit herwaarderingsreserve naar overige reserve	-	8.179
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen als onderdeel van het groepsvermogen	-1.329.597	454.623
Totaal resultaat	-1.614.867	1.317.714

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Grondslagen voor de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in het Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9 afdeling 14 en de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605 Verzekeringsmaatschappijen. De jaarrekening is opgemaakt op 29 april 2016.

Consolidatie

Onder groepsmaatschappijen wordt verstaan die maatschappijen waarmee een economische eenheid wordt gevormd en waarin een beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Volledig geconsolideerde maatschappijen

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de volgende groepsmaatschappijen opgenomen:

Statutaire naam	Statutaire vestiging	Aandeel	
Leon Holding B.V.	Leeuwarden	100%	
HJG Adviesgroep B.V.	Bolsward	100%	dochter Leon Holding B.V.
HJG Verzekeringen B.V.	Bolsward	100%	dochter HJG Adviesgroep B.V.
Noorderlinge B.V.	Leeuwarden	100%	dochter HJG Adviesgroep B.V.

De maatschappij vormt een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met de hierboven genoemde groepsmaatschappijen. Per 18 augustus 2015 is het aandelenbelang in HJG Verzekeringen B.V. vergroot van 76% naar 100%. Per diezelfde datum is HJG Verzekeringen B.V. in de fiscale eenheid opgenomen. Voor de groepsmaatschappijen heeft de Zevenwouden geen aansprakelijkstellingen overeenkomstig artikel 2:403 BW afgegeven.

Stelselwijziging

Zevenwouden heeft een stelselwijziging doorgevoerd in haar jaarrekeninggrondslagen met het doel het inzicht in het (jaar)resultaat te verbeteren. Besloten is om niet langer een catastrofevoorziening te vormen omdat de catastrofevoorziening een egaliserende werking heeft op het (technische) resultaat. Zevenwouden acht het passender dat de schade-impact van catastrofes direct zichtbaar wordt in het technische resultaat in het jaar dat een catastrofe zich voordoet zonder de egaliserende werking van een catastrofevoorziening. De samenhangende belastinglatentie komt daarmee ook te vervallen. Zevenwouden heeft tevens besloten dat de (positieve) herwaardering van beleggingen met een frequente marktnotering voortaan direct via het (beleggings)resultaat loopt in plaats van herwaardering via het vermogen. Deze benadering sluit beter aan bij het marktwaardedenken dat met de inwerkingtreding van de Solvency II regelgeving wordt afgedwongen en deze wijze van waarden wordt tevens aanbevolen onder de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. De stelselwijziging is met terugwerkende kracht naar 1 januari 2014 doorgevoerd. De vergelijkende cijfers zijn, daar waar van toepassing, aangepast. Het vermogen is per 1 januari 2014 toegenomen met EUR 404.000. De impact is volledig toerekenbaar aan de catastrofevoorziening. Het jaarresultaat over boekjaar 2014 is met EUR 150.000 toegenomen als gevolg van de stelselwijziging rondom de waardering van de catastrofevoorziening en EUR 4.730.140 afgenomen als gevolg van de stelselwijziging met betrekking tot de waardering van beleggingen. De solvabiliteit per ultimo 2014 onder de Wft wetgeving wijzigt niet als gevolg van de stelselwijziging.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Oordelen en schattingen

Bij de toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het management zich diverse oordelen en schattingen. De belangrijkste oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen hebben betrekking op het inschatten van de omvang van schadereserveringen.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- Een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen; en
- Het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Immateriële vaste activa

Algemeen

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de maatschappij; en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen dan wel de lagere realiseerbare waarde (hier de hoogste van de bedrijfswaarde en opbrengstwaarde). Het afschrijven van de immateriële vaste activa geschiedt stelselmatig op basis van de geschatte economische levensduur met een maximum van 20 jaar. De economische levensduur en afschrijvingsmethode worden aan het einde van ieder boekjaar opnieuw beoordeeld.

De immateriële vaste activa die zijn verkregen bij de acquisitie van een groepsmaatschappij worden tegen de reële waarde op het verkrijgingsmoment opgenomen.

Assurantieportefeuilles

Verworven assurantieportefeuilles worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en afgeschreven over een periode van 10 jaar. Jaarlijks wordt getoetst of er een impairment dient plaats te vinden.

Software

Software dienstbaar aan de bedrijfsprocessen van de onderneming wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. Het actief wordt afgeschreven over een periode van 5 jaar.

Beleggingen

De beleggingen in terreinen en gebouwen, aandelen- en obligatiefondsen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. De bepaling van de actuele waarde is voor de diverse categorieën als volgt:

Terreinen en gebouwen

Terreinen en gebouwen worden gewaardeerd tegen vrijwillige onderhandse verkoopwaarde in verhuurde of verpachte staat. De waarde wordt getaxeerd door een onafhankelijke deskundige. Deze taxaties vinden elke drie jaar plaats. Bij renovatie van of vernieuwingen aan belegde onroerende goederen worden de aan deze onroerende goederen aangebrachte verbeteringen geactiveerd, indien de verbeteringen een hogere rendementswaarde met zich meebrengen. De activering is begrensd tot maximaal het bedrag van de taxatiewaarde na renovatie of vernieuwing minus het bedrag van de taxatiewaarde voor renovatie of vernieuwing.

Ongerealiseerde winsten worden, rekening houdend met latente belastingverplichtingen, rechtstreeks ten gunste van de herwaarderingsreserve gebracht. Waardeverminderingen worden ten laste van de herwaarderingsreserve verantwoord. Indien het saldo van de herwaarderingsreserve voor de betreffende beleggingen in enig jaar niet meer toereikend is, worden de verliezen ten laste van de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Aandelen- en obligatiefondsen

Aandelen- en obligatiefondsen worden gewaardeerd tegen beurswaarde per balansdatum.

Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde resultaten worden ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Vorderingen uit hypothecaire leningen

Alle hypothecaire leningen worden opgenomen tegen aflossingswaarde, eventueel onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid, bepaald op basis van individuele beoordeling.

Vorderingen uit andere leningen

De leningen worden opgenomen tegen aflossingswaarde, eventueel onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid, bepaald op basis van individuele beoordeling.

Deposito's bij kredietinstellingen

Alle deposito's bij kredietinstelling worden opgenomen tegen nominale waarde, eventueel onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid, bepaald op basis van individuele beoordeling.

Vorderingen

Vorderingen op derden worden opgenomen tegen nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening wegens het risico van oninbaarheid. De voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de posten. De vorderingen inzake premies worden genomen op het moment van de premievervaldatum.

Overige activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Technische voorzieningen

Premies

De voorziening voor niet verdiende premies betreft het nog niet verdiende gedeelte van de in het verslagjaar in rekening gebrachte premies eigen rekening. De vaststelling geschiedt post voor post. Bij de vaststelling van de voorziening wordt rekening gehouden met een eventueel aandeel van herverzekeraars. Deze wordt in mindering gebracht op de voorziening.

Schaden

De voorziening voor te betalen schade is voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schade van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post rekening houdend met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten.

Bepaling van de voorziening voor schadebehandelingskosten vindt plaats op basis van een raming van de feitelijke benodigde kosten voor afhandeling van de per balansdatum nog niet afgewikkelde schade.

Bij de vaststelling van een te betalen schade wordt rekening gehouden met een eventueel aandeel van herverzekeraars. Deze wordt in mindering gebracht op de voorziening.

Voorzieningen

Belastingen

De Maatschappij vormt een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting met de 100% deelnemingen Leon Holding B.V., HJG Adviesgroep B.V., HJG Verzekeringen B.V. en Noorderlinge B.V. De toerekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats alsof elke deelneming zelfstandig belastingplichtig is.

Voor alle belastbare tijdelijke verschillen wordt een latente belastingpositie opgenomen. Voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie wordt een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er fiscale winst beschikbaar zal zijn voor verrekening.

Bij de waardering van latente belastingverplichtingen en –vorderingen wordt rekening gehouden met de fiscale gevolgen van de door de groep, per balansdatum, voorgenomen wijze van realisatie of afwikkeling van activa, voorzieningen, schulden of overlopende passiva. De latente belastingverschillen en –vorderingen worden gewaardeerd tegen het toepasselijke belastingtarief.

De (niet-)latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering.

Jubileumuitkering

De verplichting voor uitgestelde personeelsbeloningen/jubileumuitkeringen wordt jaarlijks op balansdatum berekend. Het betreft de contante waarde van de toekomstige verplichting berekend op basis van 4% rente.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Kosten en schaden worden in acht genomen zodra zij voorzienbaar zijn.

Nog niet afgewikkelde schaden worden voor het geschatte schadebedrag opgenomen. Onder geboekte premies worden verstaan de polispremies.

Keuzedividenden in de vorm van aandelen worden voor het zogenoemde gemiste contante dividend opgenomen. De resultaten uit beleggingen worden voor zover het de opbrengsten betreft verantwoord onder “opbrengst beleggingen”. Renteopbrengsten en dividenden worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt indien de maatschappij daar recht op heeft en de ontvangst waarschijnlijk is.

Niet gerealiseerde vermogenswinsten of –verliezen op gebouwen en terreinen worden toegevoegd of onttrokken aan de herwaarderingsreserve. Indien het saldo van de herwaarderingsreserve voor de betreffende beleggingen in enig jaar niet meer toereikend is, worden de verliezen verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder “waardeveranderingen van beleggingen”.

Bij toevoegingen aan de herwaarderingsreserve wordt eerst een bedrag afgezonderd voor latente belastingen. Gerealiseerde herwaardering worden, rekening houdend met latente belastingen, verantwoord in de winst-en-verliesrekening onder “gerealiseerde winst op beleggingen”.

Voor de terreinen en gebouwen voor eigen gebruik wordt jaarlijks huur toegerekend, enerzijds als kosten en anderzijds als opbrengst uit beleggingen in de winst-en-verliesrekening.

Een deel van de opbrengst uit beleggingen in de niet-technische rekening wordt toegerekend aan de technische rekening. Deze wordt berekend op basis van het deel van het eigen vermogen dat binnen Zevenwouden als noodzakelijk aanwezige solvabiliteit is bepaald.

Belastingen worden berekend over het resultaat over het boekjaar, rekening houdend met fiscale faciliteiten. De berekening wordt gedaan tegen het nominale tarief.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Winstbelastingen, ontvangen intrest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in de groepsmaatschappijen als afzonderlijke mutatie vermeld.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde balans

Immateriële vaste activa

1. Assurantieportefeuille	2015	2014
Boekwaarde 1 januari	1.290.662	1.747.753
Afschrijving	-452.514	-457.091
Verkoop	-838.148	-
Boekwaarde 31 december	-	1.290.662

De assurantieportefeuille van dochtermaatschappij HJG Verzekeringen B.V. is per 31 december 2015 verkocht middels een activa-passiva transactie.

2. Software	2015	2014
Boekwaarde 1 januari	5.357	9.137
Afschrijving	-5.357	-3.780
Boekwaarde 31 december	-	5.357

Beleggingen

3. Verloop

beleggingen 2015

(in duizenden euro's)

	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Aandelenfondsen	Obligatiefondsen	Vorderingen uit hypothecaire leningen	Vorderingen uit andere leningen	Andere financiële beleggingen	Totaal
Verloop:								
Boekwaarde 1 januari	1.561	2.699	-	-	1.324	71	14.254	19.909
Aankopen/verstrekkingen			2.299	9.197		1.450		12.946
Waardevermeerdering								
Gerealiseerde winst		1.748						1.748
Herwaardering								
Totaal vermeerderingen	-	1.748	2.299	9.197	-	1.450	-	14.694
Verkopen/aflossingen		1.843			859	19	10.303	13.024
Waardevermindering		50	161	13				224
Gerealiseerd verlies								
Herwaardering		1.773						1.773
Totaal verminderingen	-	3.666	161	13	859	19	10.303	15.021
Boekwaarde 31 december	1.561	781	2.138	9.184	465	1.502	3.951	19.582

3. Verloop beleggingen 2014

(in duizenden euro's)

	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Aandelen en aandelenfondsen	Obligaties en obligatiefondsen	Vorderingen uit hypothe-caire leningen	Vorderingen uit andere leningen	Deposito's bij kredietinstellingen	Totaal
Boekwaarde 1 januari	1.750	2.828	8.759	10.621	1.322	94	-	25.374
Aankopen/verstrekkingen			1.848		32		14.254	16.134
Waardevermeerdering								
Gerealiseerde winst		315	5.861	1.450				7.627
Herwaardering		415						415
Totaal vermeerderingen	-	730	7.709	1.450	32	-	14.254	24.175
Verkopen/aflossingen		333	11.056	11.198	30	23		22.640
Waardevermindering	189	210						399
Gerealiseerd verlies								
Herwaardering		316	5.412	873				6.601
Totaal verminderings	189	859	16.468	12.071	30	23	-	29.640
Boekwaarde 31 december	1.561	2.699	-	-	1.324	71	14.254	19.909

Geografische spreiding

4. Aandelenfondsen

	2015	2014
Europa	380.518	-
Noord Amerika	1.175.758	-
Azië	213.774	-
Overig	367.691	-
Boekwaarde 31 december	2.137.741	-

5. Obligatiefondsen

	2015	2014
<i>Per categorie</i>		
Bedrijven	2.003.098	-
Overheden	7.180.651	-
	9.183.749	-
<i>Rating</i>		
AAA	4.630.229	-
AA	2.977.938	-
A	610.199	-
BBB	866.706	-
BB & NR	98.677	-
	9.183.749	-

6. Hypothecaire leningen

De hypothecaire leningen zijn verstrekt aan (ex-)personeelsleden. Het verleende kortingspercentage bedraagt veelal twee procentpunt. De ontvangen zekerheden voor de hypothecaire vorderingen bedragen € 740.689 (2014: € 1.307.689).

7. Andere leningen

In 2015 is een lening verstrekt aan de koper van de assurantieportefeuille van HJG Verzekeringen B.V. ter grootte van € 1.450.000 met een looptijd van 8 jaar tegen een rentepercentage van 4%. Als zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen heeft Zevenwouden een eerste pandrecht op de assurantieportefeuille van de koper. Daarnaast loopt er een lening aan een tussenpersoon met een saldo van € 52.069 met een resterende looptijd van 3 jaar tegen een rentepercentage van 6%.

8. Andere financiële beleggingen

	2015	2014
Spaartegoeden banken	3.950.809	14.251.413
Overig	-	2.963
	3.950.809	14.254.376

Het in 2014 aangehouden tegoed bij banken was vrijgekomen uit de herstructurering van de beleggingsportefeuille. In 2015 zijn deze tegoeden grotendeels herbelegd.

Vorderingen

9. Overige vorderingen

	2015	2014
Te vorderen schadeloosstelling	458.425	-
Voorziening te vorderen schadeloosstelling	-406.425	-
Vordering derdenrekening	100.000	-
Vordering verkoop auto's	30.000	-
Te ontvangen huurdersinvestering	-	41.597
Te ontvangen tekencommissie	-	25.958
Overig	64.946	19.958
	246.946	87.513

De te vorderen schadeloosstelling heeft betrekking op de onregelmatigheden rondom de directievoorzitter en de looptijd van deze vordering bedraagt meer dan een jaar. Voor de overige posten onder overige vorderingen geldt een looptijd van korter dan een jaar.

10. Belastingen

	2015	2014
Belastinglatentie compensabele verliezen	655.000	-
Dividendbelasting	111.666	111.666
	766.666	111.666

Bij de berekening van de latentie voor compensabele verliezen is uitgegaan van de verwachte winsten uit de meerjarenprognose 2016-2020. Deze meerjarenprognose is afkomstig uit het business plan van Zevenwouden. Bij de waardering van de latentie zijn de toekomstige winsten gewaardeerd met een risico-voet die oploopt naarmate de winsten verder in de toekomst liggen. Dit is gedaan om tot uiting te brengen dat winsten die verder in de toekomst liggen, moeilijker zijn te voorspellen en daarom een grotere onzekerheidsmarge behoeven. Per ultimo boekjaar worden de nog compensabele verliezen van de fiscale eenheid Zevenwouden rond € 3,3 mln. geraamd. De compensabele (voorvoegings)verliezen van fiscale eenheid HJG Verzekeringen B.V. worden rond € 0,5 mln. geraamd.

Overige activa

11. Materiële vaste activa

	Hardware	Kantoormachines en -inventaris	Vervoermiddelen	Totaal
<i>Verloop:</i>				
Boekwaarde 1 januari	72.119	109.586	67.521	249.226
Aanschaffingen	-	1.875		1.875
Afschrijvingen	-28.079	-38.286	-14.732	-81.097
Verkoop/Desinvestering	-1.628		-46.000	-47.628
Waardevermindering		-1.350	-6.789	-8.139
Boekwaarde 31 december	42.412	71.825	-	114.237
Cumulatieve afschrijving	88.985	171.980	-	260.965
<i>Afschrijvingspercentage</i>	20%	20%	20%	

11. Andere Activa

Deze balanspost betreft onroerend goed dat aangehouden wordt voor de verkoop. Het onroerend goed is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs vermeerderd met overdrachtsbelasting.

12. Liquide middelen

	2015	2014
Bank	3.003.262	2.069.829
Kas	1.480	2.429
	3.004.742	2.072.258

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de maatschappij.

13. Groepsvermogen

Het eigen vermogen van de maatschappij wordt gespecificeerd in de toelichting van de enkelvoudige jaarrekening.

Technische voorziening

14. Premies

Een deel van de premietermijnen is niet gelijk aan het boekjaar. Vooruit ontvangen premies worden op de balans onder dit hoofd gepassiveerd. De premies herverzekeraar betreft het aandeel van de herverzekeraar in de vooruit ontvangen premies. De voorziening heeft een kortlopend karakter.

15. Schaden.

De voorziening voor te betalen schaden is voor de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden van het boekjaar en de voorgaande jaren. De vaststelling geschiedt stelselmatig post voor post rekening houdend met nog niet gemelde schadegevallen. Bij de bepaling van de voorziening is tevens rekening gehouden met nog te maken schadebehandelingskosten.

Bepaling van de voorziening voor schadebehandelingskosten vindt plaats op basis van een raming van de feitelijke benodigde kosten voor afhandeling van de per balansdatum nog niet afgewikkelde schaden.

Bij de vaststelling van een te betalen schade wordt rekening gehouden met een eventueel aandeel van herverzekeraars. Deze wordt in mindering gebracht op de voorziening.

Uitkomst toereikendheidstoets

Op basis van de uitloopresultaten van de schadereserve over de voorgaande jaren en het consistent toegepaste reserveringsbeleid wordt de voorziening voor te betalen schaden toereikend geacht.

Verloop (in duizenden euro's):

	Bruto		Herverzekeringsdeel		Eigen rekening	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Balans 1 januari	7.501	13.631	2.601	5.077	4.900	8.554
Betaald vorige tekenjaren	-3.170	-7.407	-566	-2.284	-2.604	-5.123
Vrijval/toevoeging vorige tekenjaren	-529	-1.514	-46	-352	-483	-1.162
Schadereserve oude tekenjaren ultimo boekjaar	3.802	4.710	1.989	2.441	1.813	2.269
Schadereserve huidig tekenjaar	4.572	2.791	1.672	160	2.900	2.631
Balans 31 december	8.374	7.501	3.661	2.601	4.713	4.900

Onder voorziening voor nog te betalen schaden zijn bedragen opgenomen voor claims die door de maatschappij worden betwist of waarvoor verhaalsacties bij derden zijn ingesteld. Gezien de onzekere uitkomst van juridische procedures en verhaalsacties in deze zijn deze claims voor 100 % in de schadelast opgenomen. Afhankelijk van de uitkomsten hiervan kan een bedrag ten gunste van het resultaat vrijvallen.

In de reserveringen boekjaar is een bedrag van € 541.000 (2014: € 862.000) opgenomen als voorziening voor nagekomen schademeldingen.

Voorzieningen

16. Belastingen

	2015	2014
<i>Verloop belastinglatentie tijdelijke verschillen</i>		
Balans 1 januari	800.562	2.731.498
<i>Via vermogen</i>		
Realisatie beleggingen	-443.200	-72.777
Herwaardering beleggingen	-	93.506
<i>Via resultaat</i>		
Correctie latentie vorig boekjaar	219.752	-
Overige mutaties latente vennootschapsbelasting	-	-374.861
Realisatie assurantieportefeuille	-167.425	-
Realisatie beleggingen	-	-1.576.714
Herwaardering beleggingen	884	-
Balans 31 december	410.573	800.562

De latente belastingschuld heeft betrekking op belastbare tijdelijke verschillen tussen fiscale en commerciële waardering ten aanzien van beleggingen. (2014: zowel assurantieportefeuille als beleggingen)

17. Overige voorzieningen

	2015	2014
Reorganisatievoorziening	250.000	-
Voorziening jubileumuitkeringen	65.231	69.551
Voorziening schadebehandelingskosten	19.719	38.000
	334.950	107.551

Reorganisatievoorziening

<i>Verloop:</i>	2015	2014
Balans 1 januari	-	-
Toevoeging	250.000	-
Balans 31 december	250.000	-

Reorganisatievoorziening

De reorganisatievoorziening is gevormd ter dekking van de lasten van ontslaguitkeringen, frictiekosten, eventuele kosten van mobiliteit en/of sociale regelingen en de kosten van deskundige ondersteuning bij het reorganisatieproces en de afronding ervan.

Voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen

Belangrijke uitgangspunten zijn:

- disconteringsvoet 4%;
- gebaseerd op stand salarissen ultimo jaar
- blijfkans: 100%
- inclusief verwachte sociale lasten

Verloop:

	2015	2014
Balans 1 januari	69.551	68.649
Onttrekking/toevoeging	-4.320	902
Balans 31 december	65.231	69.551

De voorziening heeft in het algemeen een langlopend karakter.

Voorziening voor schadebehandelingskosten

Verloop:

	2015	2014
Balans 1 januari	38.000	100.000
Onttrekking	-18.281	-62.000
Balans 31 december	19.719	38.000

De voorziening is gebaseerd op de nog openstaande schadedossiers eigen tekening ultimo de verslagperiode en de gemiddelde behandelingskosten per dossier.

Schulden

18. Belastingen en sociale lasten

	2015	2014
Assurantiebelasting	206.901	233.524
Loonheffingen	97.002	108.725
Vennootschapsbelasting	2.695	5.761
Balans 31 december	306.598	348.010

19. Overige schulden

	2015	2014
Accountantskosten	67.150	62.316
Salarissen en overige vergoedingen	62.403	55.174
Actuariskosten	23.121	-
Overige crediteuren	107.441	254.317
Overig	181.849	296.405
Balans 31 december	441.964	668.212

20. Overlopende passiva

	2015	2014
Vooruit ontvangen premie	553.603	387.865
Vooruit ontvangen provisie	-	109.249
Vooruit ontvangen tekencommissie	211.185	261.744
Reservering vakantiedagen	50.000	76.000
Reservering personeel	-	23.225
Overig	-	21.126
Balans 31 december	814.788	879.209

Overige toelichtingen

Niet in de balans opgenomen regelingen

Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V.

De maatschappij neemt deel aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. Op basis van het deelnemerspercentage staat zij in de eerste layer garant voor een bedrag van 124.430.

Fiscale eenheid

De maatschappij en de genoemde deelnemingen zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid uit hoofde van vennootschapsbelasting.

Leasing

De beoordeling of een overeenkomst een lease bevat, vindt plaats op grond van de economische realiteit op het tijdstip van het aangaan van het contract. De leasecontracten zijn afgesloten voor het wagenpark en voor kantoormachines.

Verplichting leasecontracten naar looptijd (in duizenden euro's):

	2015	2014
< 1 jaar	91	57
> 1 jaar en < 5 jaar	148	289
	239	346

Interne huur

De maatschappij heeft een kantoorgebouw zowel in gebruik als in eigendom. Hiervoor wordt een interne huurlast ter grootte van circa € 171.000 per jaar aan de technische rekening toegerekend.

Toelichting op de onderscheiden posten van de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

21. Uitloopresultaten voorziening bruto schaden (in duizenden euro's)

Boekjaar	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Branche	Brand		Motorrijtuigen		Aansprakelijkheid		Overig		Totaal	
<i>Schadejaar</i>										
-1	-249	-817	-59	-24	-168	46	-57	-30	-533	-825
-2	-75	-189	-6	-4	212	29	19	-7	150	-171
-3	-115	-87	-5	-10	8	-67	4	-15	-108	-179
<i>Ouder</i>	-88	-337	52	92	-4	-87	2	-8	-38	-340
Uitloopresultaat	-527	-1.430	-18	54	48	-79	-32	-60	-529	-1.515
Schadelast verslagjaar	9.269	6.893	217	302	1.001	746	299	325	10.786	8.266
Brutoschade	8.742	5.463	199	356	1.049	667	267	265	10.257	6.751

21. Uitloopresultaten voorziening schaden na herverzekering (in duizenden euro's)

Boekjaar	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Branche	Brand		Motorrijtuigen		Aansprakelijkheid		Overig		Totaal	
<i>Schadejaar</i>										
-1	-271	-681	-59	-24	-168	46	-40	-11	-538	-670
-2	-50	-172	-6	-4	212	33	19	-4	175	-147
-3	-115	-68	-5	-7	2	-33	5	-15	-113	-123
<i>Ouder</i>	-85	-246	45	96	31	-63	1	-8	-8	-221
Uitloopresultaat	-521	-1.167	-25	61	77	-17	-15	-38	-484	-1.161
Schadelast verslagjaar	7.624	6.382	217	302	1.001	746	272	286	9.114	7.716
Schade eigen rekening	7.103	5.215	192	363	1.078	729	257	248	8.630	6.555

Het bruto-uitloopresultaat komt hoofdzakelijk voor rekening van de branche brand. In het schadejaar 2012 zijn meerdere dossiers afgewikkeld met een positief uitloopresultaat. Voor de branche aansprakelijkheid is in het schadejaar 2013 een letselschade toegevoegd van € 120.000, die in eerste instantie was afgewezen.

De omvang van de netto-uitloopresultaten is nauwelijks afwijkend van het bruto-uitloopresultaat, omdat voor de gewijzigde dossiers geen herverzekeringscontracten van toepassing zijn.

22. Beheer- en personeelskosten en afschrijving

	2015	2014
Personeelskosten	3.557.259	3.833.650
Afschrijving immateriële vaste activa	457.871	456.294
Afschrijving materiële vaste activa	89.236	92.049
Overige bedrijfskosten	2.637.773	2.391.344
Toegerekend aan opbrengsten bemiddeling	-2.050.041	-1.672.834
	4.692.098	5.100.503

Specificatie personeelskosten

	2015	2014
Salarissen	2.396.314	2.787.080
Sociale lasten	320.761	369.139
Pensioenkosten	276.941	306.192
Overige personeelskosten	563.243	371.239
	3.557.259	3.833.650

Werknemers

Zevenwouden en haar groepsmaatschappijen hadden gedurende het boekjaar gemiddeld, berekend op fulltime-basis, 43 werknemers in dienst (2014: 47).

23. Resultaat technische rekening

Het technische resultaat is toe te rekenen aan een aantal branchegroepen. Het technische resultaat van de drie belangrijkste groepen is als volgt (in duizenden euro's):

Technische rekening

	Brand	Motorrijtuigen	Aansprakelijkheid	Overig	Totaal
Verdiende premies eigen rekening	13.123	309	1.171	470	15.073
Van niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen	1.538	31	131	100	1.800
Schaden eigen rekening	-7.103	-192	-1.078	-257	-8.630
Totaal bedrijfskosten	-7.965	-206	-712	-443	-9.326
Resultaat technische rekening	- 407	- 58	- 488	- 130	-1.083
Herverzekeringssaldo	118	15	128	409	670

Niet-technische rekening

24. Overige beleggingen

	2015	2014
Rente banken	58.180	6.867
Rente hypotheke	17.567	27.070
Rente leningen	3.404	5.393
Diversen	-486	12.919
Rente obligatiefondsen	-	159.835
Rente obligaties	-	101.644
Dividend aandelen	-	120.829
Dividend aandelenfondsen	-	43.492
Balans 31 december	78.665	478.049

Dividend en renteopbrengsten worden direct herbelegd binnen de aanwezige fondsen.

25. Waardeveranderingen van beleggingen

	2015	2014
<i>Ongerealiseerde winst op beleggingen</i>		
Obligatiefondsen	3.538	-
	3.538	-

Ongerealiseerd verlies op beleggingen

Obligatiefondsen	16.791	-
Aandelenfondsen	161.264	-
Onroerend goed	50.000	358.660
	228.055	358.660

26. Gerealiseerd resultaat beleggingen

	2015	2014
<i>Gerealiseerde winst op beleggingen</i>		
Aandelen	-	421.926
Aandelenfondsen	5	49.518
Obligatiefondsen	21	567.342
Onroerend goed	1.748.318	318.294
	1.748.344	1.357.080
<i>Gerealiseerd verlies op beleggingen</i>		
Obligaties	-	-27.483
Aandelenfondsen	-19	-
	-19	-27.483

27. Overig niet technisch resultaat

De overige niet-technische baten betreffen inkomsten vanuit bemiddelingsactiviteiten. In 2015 is hierin de boekwinst uit de verkoop van de assurantieportefeuille van HJG Verzekeringen B.V. opgenomen van € 614.081.

28. Beheer- en personeelskosten overig niet-technisch resultaat

	2015	2014
Kosten bemiddelingsactiviteiten deelnemingen	2.050.041	1.672.834
	2.050.041	1.672.834

Onder de overige niet-technische lasten is een last ter grootte van € 439.000 opgenomen die gemoeid ging met de onregelmatigheden rondom de voormalig directievoorzitter. De werkelijke last is lager uitgevallen dan het totale bedrag aan onttrokken gelden als gevolg van de verhaalsacties die Zevenwouden en/of haar groepsmaatschappijen hebben uitgevoerd.

29. Belastingen

	2015	2014
Mutatie latente belastingvordering uhv verliescompensatie	655.000	-1.974.000
Correctie vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	3.066	-122.072
Realisatie latente belastingvordering uhv verlies compensatie	-	-33.940
<i>Mutatie latente vennootschapsbelasting uhv tijdelijke verschillen:</i>		
Realisatie beleggingen	-	1.576.714
Correctie latente vennootschapsbelasting voorgaand boekjaar	-219.752	-
Realisatie assurantieportefeuille	167.425	-
Herwaardering beleggingen	-884	-
Overige mutaties latente vennootschapsbelasting	-	374.861
	604.855	-178.437

De nominale belastingdruk bedraagt 25 % (2014: 25%), de effectieve belastingdruk bedraagt 68% door het effect van de waardering van de latentie uit hoofde van verliescompensatie en een correctie op de latente vennootschapsbelasting voorgaand boekjaar.

Enkelvoudige balans per 31 december (na bestemming resultaat)

ACTIVA		2015		2014	
Immateriële vaste activa					
Software	1.	-	-	5.357	5.357
Beleggingen		2.			
Terreinen en gebouwen:					
Voor eigen gebruik		1.560.575		1.560.575	
Overige terreinen en gebouwen		781.500		2.699.104	
		2.342.075		4.259.679	
Beleggingen in groepsmaatschappijen	3.	-		933.160	
Overige financiële beleggingen:					
Aandelenfondsen	4.	2.137.741		-	
Obligatiefondsen	4.	9.183.749		-	
Vorderingen uit hypothecaire leningen	4.	465.233		1.323.944	
Vorderingen uit andere leningen	4.	1.502.069		71.507	
Andere financiële beleggingen	5.	2.850.809		14.251.413	
		16.139.601	18.481.676	15.646.864	20.839.703
Vorderingen					
Vorderingen uit directie verzekering op:					
Verzekeringsnemers		-4.988		-4.988	
Tussenpersonen		128.887		310.453	
Vordering op groepsmaatschappij		594.766		1.112.568	
Herverzekeraars		528.470		1.988.374	
Belastingen	6.	766.666		111.666	
Overige vorderingen	7.	174.807	2.188.608	8.399	3.526.472
Overige activa					
Materiële vaste activa	8.	113.837		177.442	
Liquide middelen	9.	2.489.198		836.443	
Andere activa	8.	348.000	2.951.035	-	1.013.885
Overlopende activa					
Lopende rente en huur		24.370		8.630	
Overlopende acquisitiekosten		971.981		994.901	
Overige overlopende activa		62.578	1.058.929	82.320	1.085.851
Totaal Activa			24.680.248		26.471.268

PASSIVA		2015		2014	
Eigen vermogen					
Herwaarderingsreserve	10.	114.145		1.443.742	
Overige reserves	11.	14.990.975	15.105.120	15.276.246	16.719.988
Technische voorzieningen					
Voor niet-verdiende premies:					
Bruto		2.643.470		2.715.541	
Herverzekeringsdeel		-22.232		-45.766	
		2.621.238		2.669.775	
Voor te betalen schade:					
Bruto		8.374.055		7.500.980	
Herverzekeringsdeel		-3.661.265		-2.600.535	
		4.712.790	7.334.028	4.900.445	7.570.220
Voorzieningen					
Belastingen	12.	410.573		633.137	
Overige	13.	789.472	1.200.045	69.551	702.688
Schulden					
Schulden uit directe verzekeringen:					
Verzekeringnemers		-		-	
Tussenpersonen		169.030		596.942	
Herverzekeraars		415.690		403.588	
Verzekeringsmaatschappijen		3.491		3.143	
Belastingen en sociale lasten	14.	75.713		90.222	
Overige schulden	15.	327.131	991.055	287.351	1.381.246
Overlopende passiva	16.		50.000		97.126
Totaal Passiva			24.680.248		26.471.268

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

		2015	2014
Technische rekening schadeverzekering			
Verdiende premies eigen rekening			
Brutopremies	17.407.833	17.837.852	
Herverzekeringspremies	-2.383.547	-2.586.583	
	15.024.286	15.251.269	
Wijziging technische voorzieningen:			
Niet-verdiende premies			
Bruto	72.071	145.881	
Aandeel herverzekeraars	-23.534	18.122	
	48.537	164.003	15.415.272
Van niet-technische rekening toe- gerekende opbrengst uit beleggingen		1.800.000	500.000
Schaden eigen rekening			
17. Brutoschaden	9.383.612	12.882.069	
Aandeel herverzekeraars	-565.701	-2.673.117	
	8.817.911	10.208.952	
Wijziging voorziening te betalen schaden:			
Bruto	873.074	-6.130.326	
Aandeel herverzekeraars	-1.060.730	2.476.392	
	-187.656	-3.653.934	-6.555.018
Wijziging overige technische voorzieningen		8.242.568	9.360.254
Bedrijfskosten			
Acquisitiekosten	6.050.258	6.152.751	
Wijziging overlopende acquisitiekosten	22.920	-131.919	
	6.073.178	6.020.832	
18. Beheer- en personeelskosten en afschrijving bedrijfsmiddelen	2.857.098	3.200.503	
Commissie- en winstdelingen ontvangen van herverzekeraar		-110.201	-105.838
	-8.820.075	-9.115.497	
Resultaat technische rekening Schadeverzekering		-577.507	244.757
19.			

		2015		2014	
Niet -technische rekening					
Resultaat technische rekening			-577.507		244.757
Schadeverzekering					
Opbrengst uit beleggingen					
Opbrengsten uit deelnemingen		-303.469		-391.980	
<i>Opbrengsten uit andere beleggingen</i>					
Terreinen en gebouwen		235.052		186.573	
Overige beleggingen	20.	225.609		554.488	
Waardeveranderingen van beleggingen	21.	3.538		-	
Gerealiseerde winst op beleggingen	22.	1.748.344	1.909.074	1.357.080	1.706.161
Beleggingslasten					
Beheerkosten en rentelasten	23.	-20.432		-4.804	
Waardeveranderingen van beleggingen	21.	-228.055		-358.660	
Gerealiseerde verlies op beleggingen	22.	-19	-248.506	-6.813	-370.277
Aan technische rekening toegerekende opbrengst uit beleggingen			-1.800.000		-500.000
			-716.939		1.080.641
Overige niet-technisch resultaat					
Overige niet-technische baten		-		-	
Beheer- en personeelskosten		-	-	-	-
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening voor belastingen			-716.939		1.080.641
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	24.		431.669		-217.550
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening na belastingen			-285.270		863.091

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

Grondslagen voor de enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de bepalingen zoals opgenomen in het Burgerlijk Wetboek 2 Titel 9 afdeling 14, de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605 Verzekeringsmaatschappijen en de Wet op het financieel toezicht (Wft).

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders vermeld.

Beleggingen in groepsmaatschappijen

Deelnemingen met invloed van betekenis

Deelnemingen waarin de maatschappij invloed van betekenis uitoefent op het zakelijke en financiële beleid worden tegen de vermogensmutatiemethode gewaardeerd. Overeenkomstig deze methode, worden de deelnemingen in de balans opgenomen tegen het aandeel van de vennootschap in de nettovermogenswaarde vermeerderd met haar aandeel in de resultaten van de deelnemingen vanaf het moment van verwerving, bepaald volgens de grondslagen zoals vermeld in deze jaarrekening. In de winst-en-verliesrekening wordt het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de deelnemingen opgenomen. Indien en voor zover de vennootschap niet zonder beperking uitkering van de positieve resultaten aan haar kan bewerkstelligen, worden de resultaten in een wettelijke reserve opgenomen. Haar aandeel in de rechtstreekse vermogensvermeerderingen en –verminderingen van de deelnemingen wordt ook in de wettelijke reserve opgenomen.

De balanswaarde wordt eveneens aangepast voor rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de onderneming waarin wordt deelgenomen. Deze aanpassing van de balanswaarde komt ten laste of ten gunste van het eigen vermogen.

Indien de waardering van een deelneming volgens deze methode negatief is geworden, wordt de deelneming op nihil gewaardeerd. Voor zover de deelnemende rechtspersoon het voornemen heeft deze deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening onder de passiva opgenomen ter grootte van de uit deze hoofde mogelijkerwijs te verwachten nadelen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Er worden kosten vanuit de technische rekening toegerekend aan de bemiddelingsactiviteiten welke onder overige niet-technische baten worden gepresenteerd. De hoogte van deze toerekening is gelijk aan de opbrengst van de bemiddelingsactiviteiten van Noorderlinge B.V.

Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

Immateriële vaste activa

1. Software

	2015	2014
Boekwaarde 1 januari	5.357	9.137
Afschrijving	-5.357	-3.780
Boekwaarde 31 december	-	5.357
Afschrijvingspercentage	20%	20%

Beleggingen

2. Verloop beleggingen 2015

(in duizenden euro's)

	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Deelnemingen	Aandelenfondsen	Obligatiefondsen	Vorderingen uit hypothecaire leningen	Vorderingen uit andere leningen	Andere financiële beleggingen	Totaal
Verloop:									
Boekwaarde 1 januari	1.561	2.699	933	-	-	1.324	71	14.251	20.839
Aankopen/verstrekkingen			513	2.299	9.197		1.450		13.459
Waardevermeerdering									-
Gerealiseerde winst		1.748							1.748
Herwaardering									-
Herrubricering			474						474
Totaal vermeerderingen	-	1.748	987	2.299	9.197	-	1.450	-	15.681
Verkopen/aflossingen		1.843	1.617			859	19	11.400	15.741
Waardevermindering		50		161	13				224
Gerealiseerd verlies			303						303
Herwaardering		1.773							1.773
Herrubricering									-
Totaal verminderingsen	-	3.666	1.920	161	13	859	19	11.400	18.038
Boekwaarde 31 december	1.561	781	-	2.138	9.184	465	1.502	2.851	18.482

**2. Verloop
beleggingen 2014**

(in duizenden euro's)

Verloop:

Boekwaarde 1 januari

Aankopen/verstrekkingen

Waardevermeerdering

Gerealiseerde winst

Herwaardering

Herrubricering

Totaal vermeerderingen

Verkopen/aflossingen

Waardevermindering

Gerealiseerd verlies

Herwaardering

Herrubricering

Totaal verminderingen

Boekwaarde

31 december

	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Deelnemingen	Aandelen en aandelenfondsen	Obligaties en obligatiefondsen	Vorderingen uit hypothecaire leningen	Vorderingen uit andere leningen	Deposito's bij kredietinstellingen	Totaal
Boekwaarde 1 januari	1.750	2.828	4.367	8.759	7.812	1.322	94	-	26.932
Aankopen/verstrekkingen			38	1.848		32		14.251	16.169
Waardevermeerdering									
Gerealiseerde winst		315		5.861	1.335				7.511
Herwaardering		415							415
Herrubricering									
Totaal vermeerderingen	-	730	38	7.709	1.335	32	-	14.251	24.095
Verkopen/aflossingen		333	3.105	11.056	8.410	30	23		22.957
Waardevermindering	189	210	195						594
Gerealiseerd verlies			172						172
Herwaardering		316		5.412	737				6.465
Herrubricering									
Totaal verminderingen	189	859	3.472	16.468	9.147	30	23	-	30.188
Boekwaarde 31 december	1.561	2.699	933	-	-	1.324	71	14.251	20.839

3. Beleggingen in groepsmaatschappijen

	2015	2014
Leningen langlopend karakter (1)	357.665	1.974.400
Rekening-courantverhoudingen langlopende karakter	763.075	250.271
Voorziening deelneming (2)	-1.594.981	-1.291.511
Opname onder overige voorzieningen (3)	474.241	-
	-	933.160

De looptijd van de leningen is 10 jaar of langer en het rentepercentage bedraagt tussen 4-6%. De lening met een stand per ultimo 2014 van € 1.464.109 is in 2015 afgelost. De rekening-courant muteert gedurende het boekjaar. Er is voor de overige leningen en de rekening-courant-verhouding geen vast aflossingsschema.

(1) Leningen langlopend karakter

	2015	2014
HJG Verzekeringen B.V.	-	1.464.109
Leon Holding B.V.	221.990	221.990
Noorderlinge B.V.	-	152.625
HJG Adviesgroep B.V.	135.675	135.676
Saldo 31 december	357.665	1.974.400

(2) Verloop deelneming Leon Holding B.V.

	2015	2014
Saldo 1 januari	-1.291.511	1.877.692
Af: resultaat	-303.470	-391.979
Af: kapitaalrugbetaling Assurantie Kompas B.V.	-	-2.700.000
Af: voorziening aandeel derden	-	-77.224
Saldo 31 december	-1.594.981	-1.291.511

De negatieve waarde van de deelneming is als voorziening in mindering gebracht op de aan groepsmaatschappijen verstrekte financieringen.

(3) Als de negatieve waarde van de deelneming de nominale waarde van de verstrekte financieringen overstijgt wordt voor het meerdere een voorziening deelnemingen getroffen onder de overige voorzieningen.

4. Overige financiële beleggingen

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans met uitzondering van de andere financiële beleggingen die onder noot 5 staan toegelicht.

5. Andere financiële beleggingen

	2015	2014
Spaartegoeden banken	2.850.809	14.251.413
	2.850.809	14.251.413

Het aangehouden tegoed bij banken van eind 2014 was vrijgekomen uit de herstructurering van de beleggingsportefeuille. Het saldo is in 2015 grotendeels herbelegd.

6. Belastingen en sociale lasten

	2015	2014
Dividendbelasting	111.666	111.666
Belastinglatentie compensabele verliezen (1)	655.000	-
Balans 31 december	766.666	111.666

(1) Verloop belastinglatentie compensabele verliezen

	2015	2014
Balans 1 januari	-	-
Dotatie	655.000	-
Balans 31 december	655.000	-

Bij de berekening van de latentie voor compensabele verliezen is uitgegaan van de verwachte winsten uit de meerjarenprognose 2016-2020. Deze meerjarenprognose is afkomstig uit het business plan. Bij de waardering van de latentie zijn de toekomstige winsten gewaardeerd met een risico-voet die oploopt naarmate de winsten verder in de toekomst liggen. Dit is gedaan om tot uiting te brengen dat winsten die verder in de toekomst liggen, moeilijker zijn te voorspellen en daarom een grotere onzekerheidsmarge behoeven. Per ultimo boekjaar worden de nog compensabele verliezen van de fiscale eenheid Zevenwouden rond € 3,3 mln. geraamd.

7. Overige vorderingen

	2015	2014
Te vorderen schadeloosstelling	458.425	-
Voorziening te vorderen schadeloosstelling	-406.425	-
Vordering derdenrekening	100.000	-
Overig	22.807	8.399
	174.807	8.399

De looptijd voor de te vorderen schadeloosstelling bedraagt meer dan een jaar.

Overige activa

8 . Materiële vaste activa

Verloop:

Boekwaarde 1 januari
Aanschaffingen
Afschrijvingen
Boekwaarde 31 december

Cumulatieve afschrijving

Afschrijvingspercentage

	Hardware	Machines en inventaris	Totaal
Boekwaarde 1 januari	68.101	109.341	177.442
Aanschaffingen	-	-	-
Afschrijvingen	-25.689	-37.916	-63.605
Boekwaarde 31 december	42.412	71.425	113.837
Cumulatieve afschrijving	88.985	170.505	259.490
Afschrijvingspercentage	20%	20%	

8. Andere Activa

Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

9. Liquide middelen

	2015	2014
Bank	2.488.228	834.970
Kas	970	1.473
	2.489.198	836.443

Eigen vermogen

10. Herwaarderingsreserve

	2015	2014
Balans per 1 januari	1.443.742	6.131.054
Af: vermogensmutatie a.g.v. stelselwijziging herwaardering effecten	-	-4.730.140
Gewijzigde balans per 1 januari	1.443.742	1.400.914
Bij: herwaardering onroerend goed	-	311.099
Af: gerealiseerde herwaardering onroerend goed	-1.329.597	-237.697
herwaardering onroerend goed	-	-30.574
Balans per 31 december	114.145	1.443.742

11. Overige reserves

	2015	2014
Balans per 1 januari	15.276.246	9.348.444
Bij: vermogensmutatie a.g.v. stelselwijziging catastrofereserve	-	403.616
vermogensmutatie a.g.v. stelselwijziging herwaardering effecten	-	4.730.140
Gewijzigde balans per 1 januari	15.276.246	14.482.200
Af: voorziening aandeel derden	-	-77.224
Bij: overheveling uit herwaarderingsreserve	-	8.179
Af: resultaat	-285.271	863.091

Balans per 31 december

14.990.975

15.276.246

Solvabiliteit

Aanwezige solvabiliteit

	2015	2014
Herwaarderingsreserve	114.145	1.443.742
Overige reserves	14.990.975	15.276.246
Immateriële vaste activa	-	-5.357
Vordering groepsmaatschappij HJG Verzekeringen B.V.	-	-1.464.109
	15.105.120	15.250.522

Solvabiliteit

	2015	2014
Aanwezige solvabiliteit	15.105.120	15.250.522
Vereiste solvabiliteit	3.700.000	3.700.000
Solvabiliteitspositie	408%	412%

De vereiste solvabiliteit is berekend volgens de Wft-eisen.

Voorzieningen

12. Belastingen

Verloop belastinglatentie tijdelijke verschillen

	2015	2014
Balans 1 januari	633.137	2.466.321
<i>Via vermogen</i>		
Realisatie beleggingen	-443.200	-72.869
Herwaardering beleggingen	-	93.508
<i>Via resultaat</i>		
Realisatie beleggingen	-	-1.542.682
Correctie latentie vorig boekjaar	219.752	-
Herwaardering beleggingen	884	-
Overige mutaties latente vennootschapsbelasting	-	-311.141
Balans 31 december	410.573	633.137

De latente belastingschuld heeft betrekking op belastbare tijdelijke verschillen tussen fiscale en commerciële waardering ten aanzien van beleggingen.

13. Overige voorzieningen	2015	2014
Voorziening deelneming	474.241	-
Reorganisatievoorziening	250.000	-
Voorziening jubileumuitkeringen	65.231	69.551
	789.472	69.551

De voorziening deelneming is toegelicht bij het onderdeel Beleggingen in groepsmaatschappijen.

Voor een toelichting op de onderdelen reorganisatievoorziening en voorziening jubileumuitkeringen wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Voorziening deelnemingen

De toelichting van de deelnemingen is opgenomen onder toelichting 3. Beleggingen in groepsmaatschappijen.

14. Belastingen en sociale lasten	2015	2014
Loonheffing	75.713	90.222
	75.713	90.222

15. Overige schulden	2015	2014
Accountantskosten	67.150	56.568
Salarissen en overige vergoedingen	62.403	38.500
Actuariskosten	23.121	-
Overige crediteuren	107.441	112.128
Overig	67.016	80.155
	327.131	287.351

16. Overlopende passiva	2015	2014
Passivering vakantiedagen	50.000	76.000
Vooruitontvangen bedragen	-	21.126
	50.000	97.126

Toelichting op de onderscheiden posten van de winst- en verliesrekening

17. Schaden eigen rekening

Voor een toelichting op de schaden eigen rekening wordt verwezen naar de toelichting in de geconsolideerde winst- en verliesrekening.

18. Beheer- en personeelskosten en afschrijvingen

	2015	2014
Personeelskosten	2.837.038	3.005.653
Afschrijvingen immateriële vaste activa	5.357	3.780
Afschrijvingen materiële vaste activa	63.605	70.820
Overige bedrijfskosten	1.786.098	2.020.250
Toegerekende kosten aan Noorderlinge B.V.	-1.835.000	-1.900.000
	2.857.098	3.200.503

De toegerekende kosten zijn gelijk aan de tekencommissie-inkomsten van Noorderlinge B.V.

Specificatie personeelskosten

Salarissen	1.829.054	2.126.531
Sociale lasten	252.162	283.898
Pensioenkosten	245.022	270.608
Overige personeelskosten	510.800	324.616
	2.837.038	3.005.653

Werknemers

Zevenwouden had gedurende het boekjaar gemiddeld, berekend op fulltime basis, 32 werknemers in dienst (2014:35).

Honoraria accountantsorganisatie

De totalen van de ten laste van het resultaat van het boekjaar gebrachte honoraria voor werkzaamheden van de externe accountant (Ernst & Young Accountants LLP) en de accountantsorganisatie bedraagt € 93.736. Dit bedrag is als volgt onder te verdelen:

	2015	2014
Controle van de jaarrekening	72.601	107.279
Nagekomen kosten van de controle 2014	11.135	-
Andere controle-opdrachten	10.000	-
Fiscale adviesdiensten	-	4.315
	93.736	111.594

Bezoldiging Raad van Commissarissen en Algemene Vergadering van Afgevaardigden

Voor de bezoldiging van de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering van Afgevaardigden kwam in 2015 een bedrag van € 38.578 (2014: € 42.418) ten laste van de maatschappij.

Bezoldiging (gewezen-) directie.

Voor de bezoldiging van de directie en gewezen bestuurder kwam in 2015 een bedrag van € 289.022 ten laste van de maatschappij (2014: € 304.400).

Hypothecaire leningen aan directie

	2015	2014
Verstrekte leningen	85.000	935.000
Gemiddelde rentevoet	3,1%	2,0%

19. Resultaat technische rekening

Het technische resultaat is toe te rekenen aan een aantal branchegroepen. Het technische resultaat van de belangrijkste branchegroepen is als volgt verdeeld (in duizenden euro's):

<i>Technische rekening</i>	Brand	Motorrijtuigen	Aansprakelijkheid	Overig	Totaal
Verdiende premies eigen rekening	13.123	309	1.171	470	15.073
Van niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen	1.538	31	131	100	1.800
Schaden eigen rekening	-7.103	-192	-1.078	-257	-8.630
Totaal bedrijfskosten	-7.626	-142	-656	-396	-8.820
Resultaat technische rekening	-68	6	-432	-83	-577
Herverzekeringssaldo	118	15	128	409	670

Niet-technische rekening

20. Opbrengsten uit overige beleggingen

	2015	2014
Leningen	158.052	154.192
Banken	50.475	6.867
Hypotheke	17.567	27.070
Diversen	-485	9.955
Aandelen	-	120.829
Aandelenfondsen	-	43.492
Obligaties	-	32.247
Obligatiefondsen	-	159.836
	225.609	554.488

21. Waardeveranderingen van beleggingen

Zie toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.

22. Gerealiseerd resultaat beleggingen

	2015	2014
<i>Gerealiseerde winst op beleggingen</i>		
Aandelen	-	421.926
Aandelenfondsen	5	49.518
Obligaties	-	-
Obligatiefondsen	21	567.342
Onroerend goed	1.748.318	318.294
	1.748.344	1.357.080
<i>Gerealiseerd verlies op beleggingen</i>		
Obligaties	-	-6.813
Aandelenfondsen	-19	-
	-19	-6.813

23. Beheerkosten en rentelasten

Zie toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.

24. Belastingen

	2015	2014
Latente belastingvordering u.h.v. verliescompensatie boekjaar	655.000	-1.974.000
Correctie vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	-2.695	-97.373
<i>Mutaties latente vennootschapsbelasting u.h.v. tijdelijke verschillen</i>		
Realisatie beleggingen	-	1.542.682
Correctie latente vennootschapsbelasting voorgaande boekjaar	-219.752	-
Herwaardering beleggingen	-884	-
Overige mutaties latente vennootschapsbelasting	-	311.141
	431.669	-217.550

De nominale belastingdruk bedraagt 25% (2014: 25%). Voor een toelichting van het effectieve tarief zie de toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.

Ondertekening van de jaarrekening

Leeuwarden, 29 april 2016

Raad van Commissarissen

Directie

C.B. Mulder, voorzitter

B.P. Posthumus

W.O. Sierksma

S. Faber

Overige gegevens

Statutaire regeling betreffende de bestemming van de winst

De statutaire bepalingen inzake de winstverdeling zoals vastgesteld in artikel 17 van de statuten is als volgt:

1. Ten laste van het batig saldo blijkens de jaarrekening worden tenminste zodanige bedragen toegevoegd aan de algemene reserve als nodig zijn om de solvabiliteitsmarge aanwezig te doen zijn waarover de maatschappij krachtens de Wet op het Financieel Toezicht dient te beschikken.
2. Indien de jaarrekening van enig boekjaar een nadelig saldo aanwijst, zal het tekort worden gedekt ten laste van de algemene reserve of uit een of meer aanwezige reservefondsen. Ten laste van door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd voor zover de wet dat toestaat.

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming

Het resultaat over het boekjaar 2015 ad € -285.270 is vooruitlopende op de vaststelling van de jaarrekening onttrokken aan de overige reserves.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Raad van Commissarissen van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij “Zevenwouden” U.A.

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Algemene Friese Onderlinge Schadeverzekeringsmaatschappij “Zevenwouden” U.A. (hierna: Zevenwouden) te Heerenveen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Zevenwouden op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2015;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2015;
- de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Zevenwouden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 300.000
Toegepaste benchmark	2% van het eigen vermogen
Nadere toelichting	Het eigen vermogen en de solvabiliteit van Zevenwouden zijn belangrijke indicatoren voor de gebruikers van de jaarrekening, met name polishouders. Derhalve hebben wij de materialiteit bepaald op basis van het eigen vermogen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen van Zevenwouden overeengekomen dat wij aan de raad van commissarissen van Zevenwouden tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 15.000 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van commissarissen van Zevenwouden gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Risico	Onze controle-aanpak
Waardering van de latente belastingvordering	
Ultimo 2015 resteert een fiscaal compensabel verlies van circa € 3,3 miljoen. Zoals weergegeven in punt 10 van de toelichting op de jaarrekening is in 2015 uit hoofde van die fiscaal compensabele verliezen een latente belastingvordering opgenomen van € 655.000. De waardering is gebaseerd op de inschatting van het management van de realisatie van toekomstige fiscale winsten. De opgenomen post heeft een materiele invloed op het vermogen en resultaat van Zevenwouden.	In de controle hebben we specifieke aandacht besteed aan de toekomstige verrekenbaarheid van de verliezen en aan de inschattingen van het management ter zake. Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd: • Beoordelen van de resultaatsprognoses voor de periode 2016 tot en met 2020 van de maatschappij mede in het kader van de ontwikkeling van het technisch resultaat tot en met 2015; • Vaststellen van de juistheid van de opgestelde fiscale positie; • Afstemmen met de fiscaal adviseur van de omvang van de nog te compenseren fiscale verliezen.
Gehanteerde schattingen in de berekening van de voorziening voor te betalen schaden	
De omvang van de voorziening voor te betalen schaden op de balans per 31 december 2015 van Zevenwouden bedraagt € 4,7 miljoen, ofwel 17% van het balanstotaal en is daarmee significant voor onze controle. Belangrijke assumpties die gehanteerd zijn door de maatschappij om deze verplichtingen in te schatten, zijn aannames ten aanzien van het verwachte schadeverloop, raming van de verwachte na-meldingen (IBNR en IBNER) en de schadebehandelingskosten.	Wij hebben onder meer de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd: • Toetsing van de interne beheersingsmaatregelen in het schaderegistratieproces voor zover wij dit in het kader van de jaarrekeningcontrole noodzakelijk achten; • Toetsing van de interne controles die door de Zevenwouden zijn uitgevoerd op de berekeningen van de technische voorzieningen. • Het uitvoeren van deelwaarnemingen op de post voor post bepaalde voorziening voor te betalen schaden.

Risico	Onze controle-aanpak
	Beoordeling van de gehanteerde assumpties bij de bepaling van de schadereserveringen mede door middel van het analyseren van de uitloop-resultaten. Tevens hebben wij beoordeeld of de toelichting op de technische voorzieningen zoals opgenomen in noot 15 in de toelichting op de balans voldoet aan Titel 9 boek 2 BW.
Door Zevenwouden geconstateerde onregelmatigheden	
In augustus/september 2015 is door Zevenwouden geconstateerd dat door de voormalig directievoorzitter onrechtmatig gelden zijn onttrokken aan de Noorderlinge B.V. Als gevolg hiervan ontstaat onzekerheid over de werking van de management controls. Voor de ontstane schade is door Zevenwouden een 'te vorderen schadeloosstelling' opgenomen (zie punt 9 van de toelichting op de jaarrekening). De verwerking van de last voor Zevenwouden is toegelicht in punt 28 van de toelichting op de jaarrekening.	Onze bijzondere werkzaamheden in dit kader omvatten primair het beoordelen van het plan van aanpak zoals opgesteld door Zevenwouden. Wij hebben beoordeeld of alle door ons geïdentificeerde acties in dit plan van aanpak daarin waren opgenomen. Tevens hebben wij vastgesteld dat de in het plan van aanpak opgenomen acties door Zevenwouden zijn uitgevoerd. Daarnaast hebben wij aanvullende detailwaarnemingen op facturen van investeringen en kosten gedaan teneinde vast te stellen dat alle investeringen en kosten rechtmatig zijn. Tenslotte hebben wij de verwerking in de jaarrekening van de schade als gevolg van de geconstateerde onregelmatigheden gecontroleerd.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is, dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.
Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen van Zevenwouden onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen van Zevenwouden dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van commissarissen van Zevenwouden over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze

onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen van Zevenwouden hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Verklaring betreffende het bestuursverslag en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het bestuursverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Benoeming

Wij zijn benoemd als externe accountant van Zevenwouden door de raad van commissarissen op 30 september 2014. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van langer dan 15 jaar externe accountant van de maatschappij.

Amsterdam, 29 april 2016

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. M. Koning RA